jun 2016. No. 19

POLIINFO

list učenika i profesora Politehničke škole
a Politechnikai Iskola tanulóinak és tanárainak lapja

Aktuelnosti
Putovanja
Intervjui
Kultura
Nauka
Sport

27. РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ГЕОДЕТСКИХ И ГРАЂЕВИНСКИХ ШКОЛА СРБИЈЕ

27. REPUBLIČKO NATJECANJE GEODETSKIH I GRAĐEVINSKIH ŠKOLA SRBIJE

27. SZERBIAI FÖLDMÉRŐ ÉS ÉPÍTÉSZETI ISKOLÁK KÖZTÁRSASÁGI VERSENYE

РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ГЕОДЕТСКИХ И ГРАЂЕВИНСКИХ ШКОЛА СРБИЈЕ
Политехничка школа
Суботица, 13-15.05.2016.

BISERI
ARANYKÖPÉSEK

Profesor: Jesi li ti uopšte čitao „Antigonu"?
Učenik: Nisam, gledao sam film...
Profesor: Zar postoji film?
Učenik: Pa, ne postoji...

A diák az védett állat.

Učenik: Josif II je Srbima u Južnoj Ugarskoj dao mnoge poslastice...

Móricz Zsigmond Borbála c. műve (Talán inkább Barbárok!)

Az építészethez három dolog kell: pénz, pénz, pénz, na meg egy kis gumicukor.

Učenik: U pesmi „Marko Kraljević i Kesa Musadžija"...

Megcsípte a pöcsik (eredetileg pőcsik = bögöly).

Profesor: Šta je za tebe radost?
Učenik: To je onaj osećaj kada se završi turska serija!

Stendhal Vörös és fekete c. művének elemzése közben: Mathilde fess fiatalember. (Azért jó lett volna elolvasni is!)

Grafikai dizájn: Kaszás Deniel / GFT 4/10

POLIINFO

Садржај / Tartalom

ОКО ШКОЛЕ - ÁKTUALITÁSOK	4-9
КУЛТУРА - KULTÚRA	10-14
С ДРУГЕ СТРАНЕ НАУКЕ - TUDOMÁNY	15-17
АРХИТЕКТУРА - ÉPÍTÉSZET	20-22
СПОРТ - SPORT	23
РАЗМИШЉАЊА - GONDOLATOK	24-25
ПЕДАГОШКО ТОШЕ - PEDAGÓGUSSAROK	26
ЗНАЊЕ ПУТОВАЊЕ - UTAZÁSOK	27-29
ПРИЧАМ ВАМ ПРИЧУ - MESÉLEK	30-33
МОЈЕ СЕЛО ВЕСЕЛО - AZ ÉN VIDÉM FALUCSKÁM	34

директор: **Исо Планић**
главни и одговорни уредник, уредник редакције на српском језику: **Бранка Јовичић**
уредник редакције на мађарском језику: **Регина Мора**
уредник редакције на хрватском језику: **Владан Чутура**
уредник редакције на енглеском језику: **Александра Орешчанин Тиквицки**
технички уредник: **Тихомир Зораје**
лектура и коректура текстова: **Дијана Кртинић, Регина Мора, Владан Чутура, Александра Орешчанин Тиквицки**
фотографије: **ученици ГФТ 3/10 и ГФТ 3/12 одељења**
графички дизајн, прелом и монтажа: **Тихомир Зораје, Мирјана Митрић**
насловна страна: **Мирјана Митрић**

штампа: графичка радионица Политехничке школе
тираж: 350 примерака
сајт школе: **www.politehnickasu.edu.rs**

штампано: јун, 2016. године

РЕЧ УРЕДНИКА

Из штампе је изашао 19. број школског листа наше школе. Цифра некако ћошкаста, недовршена, тик до оне округле, којом се, када су године у питању, потврђује излазак из тинејџерског периода и потврђује зрелост. За разлику од неких других бројева, број 19 није магичан - осим када имаш оних магичних 19 година, када завршаваш средњу школу и доносиш једну од најкрупнијих одлука - куда и како даље. Одлука је условљена оним што си до тада радио и постигао, и за шта год да се одлучиш, већ си формиран. Прошао си прве несигурности и лутања, и јасније сагледаваш стварност пред собом.

И ми се, као чланови редакције школског листа, са 19. бројем осећамо као деветнаестогодишњаци. Претходних година смо тражили свој израз, а сада нам се чини да смо га и нашли. Јасно је да увек може боље, али кад имаш деветнаест година (или бројева), већ си стекао нека искуства, али још увек осећаш неки занос, а истовремено и понос због онога што си до тада остварио. Рубрике су јасно обликоване, а кроз њих ученици и наставници проговарају о стварности која их окружује на најразличитије начине - кроз приче, саставе, цртеже, путописне репортаже, научне радове, осврћу се на разне догађаје у школи, али и ван ње. Трудимо се да текстовима превазиђемо задате школске оквире и да ученици знањем стеченим у школи сведоче о стварности која их окружује. Дете, када проходава, придржава се за предмете око себе, потребна му је нека потпора док не стекне сигурност да направи први слободни корак, за којим следе сви остали. Школски лист је једна од тих потпора на путу интелектуалног сазревања ученика. Кроз 19 бројева, многи ученици и наставници оставили су за собом траг. Неки ученици, чији радови се налазе у ових 19 бројева, већ су успешно завршили факултете и постали познати и признати у областима за које су се определили. Нове текстове неких бивших ученика налазимо у познатим недељним информативним новинама, или њихова имена чујемо у вестима када се најављују позоришне представе или победници разних такмичења... Радујемо се њиховим успесима, свесни да је семе њиховог талента и амбиција почело да клија управо кроз разне активности у школи, па и кроз рад на стварању школског листа.

Колико год тај рад био мукотрпан, тренутак када вам ученик коме дајете нови, одштампани примерак у коме се налази његов текст, каже: „Хвала, улепшали сте ми дан", јесте тренутак када схватите да све што радите и те како има смисла.

Бранка Јовичић, професор српског језика и књижевности

PROSLAVA ŠKOLSKE SLAVE

U našoj školi, kao i svake godine, obeležena je školska slava Savindan, koja se proslavlja u čast Svetog Save - utemeljivača obrazovanja i prvog srpskog arhiepiskopa. Svečanost je održana uz prisustvo brojnih gostiju, uz osvećivanje slavskog kolača i prigodan program učenika škole.

Nakon govora o značaju i učenju Svetog Save, koji je održao Iso Planić, direktor škole, program je nastavljen dramskim prikazom "Čekajući voz", koji su izveli učenici odeljenja VT 4/3, i legendom o Svetom Savi na mađarskom jeziku, u izvedbi učenika odeljenja GFT 1/10. U muzičkom delu programa učestvovao je Ženski omladinski hor, Ištvan Vig iz odeljenja TPA 3/8 je otpevao dve etno pesme, a nastupio je i akustični bend Politehničke škole.

Uz Svetosavsku akademiju, ovo je bila i prilika da se zahvalimo Zoranu Milanoviću i Draženu Jovičinu, kolegama koji su se ove godine penzionisali.

Osveštenje slavskog kolača

Učenici VT 4/3 odeljenja kao glumci u školskoj predstavi

Nastup Ženskog omladinskog hora

Dijana Krtinić, profesor

SZENT SZÁVA NAPJA

Jelenet a GFT 1/10 osztály előadásából

Minden évben megemlékezünk a szerb nép nagy tanítójának és a szerb oktatás-nevelés megalapítójának napjáról. Ezzel a másik nemzet kultúráját tiszteljük meg, és iskolánkat ünnepeljük, hogy tanulhatunk, és ezzel a jövőnket alakíthatjuk. Az idén sem történ ez másként. Január 27-én a hagyományos órák helyett a tornateremben gyűltünk össze: tanárok, diákok, vendégek, és együtt tekintettük meg az iskolai ünnepséget.

Igazgatónk, Iso Planić köszöntötte a jelenlévőket. A vonatot várva című előadás (a VT4/3 osztály tagjainak előadásában) a kötelező házi olvasmányokat ollózta össze nagyon érdekes módon. Magyar nyelven Szent Száva-legendát hallhattunk (GFT1/10). Vígh István (TPA3/8) magyar és szerb népdalt énekelt. Az ifjúsági női kórus ismét remek hangulatot keltett Murényi Mátyás vezetésével. Iskolai zenekarunk vidám zeneszámokkal zárta a rendezvényt.

A műsorral köszöntük meg két nyugdíjba vonuló kollégánk, Zoran Milanović és Dražen Jovičin odaadó és áldozatos munkáját.

Móra Regina, tanár

DANI GRAĐEVINARSTVA U SUBOTICI

U Politehničkoj školi, u petak i subotu, 5. i 6. februara 2016. godine, održani su Dani građevinarstva, dvodnevni seminar za stručno usavršavanje nastavnika građevinske struke i građevinskih inženjera Srbije. Seminar je organizovan u saradnji sa Građevinskim fakultetom u Subotici.

Seminar je bio namenjen nastavnicima stručnih predmeta u području rada geodezije i građevinarstva, odnosno građevinskim inženjerima i arhitektama. Jedna od najznačajnijih tema seminara bila je beton, ali su se učesnici upoznali i sa novim eurokodovima, čija se primena u građevinarstvu očekuje do kraja godine.

U okviru seminara, organizovan je obilazak objekata na Paliću, koji predstavljaju spoj savremenog građevinarstva sa tradicionalnim.

Nastavnici građevinske struke iz Subotice i drugih gradova Srbije

Dijana Krtinić, profesor

ÉPÍTÉSZETI NAPOK SZABADKÁN

Az Építészeti napok elnevezésű rendezvény 2016. február 5–6. között a Politechnikai Iskolában került megrendezésre. A kétnapos szakmai továbbképzésre építészeti szakos tanárok érkeztek Szerbia területéről. A szabadkai Építészeti Egyetemmel együttműködve jött létre a szeminárium.

A továbbképzésen a építészeti szakterületen belül dolgozó tanárok vettek részt: földmérők, építészmérnökök, műépítészek. A beton alkotta az egyik központi témát. A hallgatóság megismerte az új Eurokódokat, amelyek alkalmazása az építészetben az év végéig várható.

A rendezvény része volt a palicsi épületek megtekintése, amelyek a modern és a hagyományos építészet ötvözetét szimbolizálják.

Iso Planić igazgatónk az Építészeti Egyetem tanáraival és a Minisztérium képviselőivel

Az építészeti Egyetemen

A Politechnikai Iskolában

Krtinić Dijana, tanár
Fordította Móra Regina, tanár

27. РЕПУБЛИЧКО ТАКМИЧЕЊЕ ИЗ ГЕОДЕЗИЈЕ И ГРАЂЕВИНАРСТВА

Свечана академија одржана је у Великој већници Градске куће

Двадесет седми пут састали су се ученици геодетских и грађевинских школа Србије да се такмиче у знању и вештинама. Двадесет седми пут састали су се наставници стручних школа да размене искуства и, на свом путу целоживотног учења, сазнају нешто ново. Двадесет седми пут састали су се просветари, представници стручног удружења и њихови социјални партнери. Двадесет седам школа нашло се на истом месту у исто време. Домаћин 27. Републичког такмичења средњих геодетских и грађевиских школа била је суботичка Политехничка школа која је поносна на своју традицију и на част која јој је указана.

Потрудили смо се да такмичење организујемо најбоље у временима која баш и нису таква. Тиме је наше залагање, као домаћина, чини нам се, вредније. Свесни тренутка, дали смо све од себе да ученицима-такмичарима обезбедимо неопходне услове да покажу шта знају, да колегама-наставницима пружимо занимљив поглед на наша искуства, да гостима прикажемо нашу школу и Суботицу у најквалитетнијем светлу.

Можда смо негде несвесно начинили грешку, али коначни суд о раду наше заједнице, сусретима и овогодишњем такмичењу нећемо давати ми, домаћини, нити наши гости, већ генерације које долазе и које ће се тек појавити у клупама средњих стручних школа. Као што ни суботички сецесијски градитељи нису давали суд о својим зградама, кућама, палатама... већ у њима данас уживамо ми, њихови наследници, након више од века, и са поносом их показујемо.

Ученици су, у оквиру такмичења, показали своје знање у бројним теоријским и практичним дисциплинама: бетон – армирано-бетонске конструкције, декоратер зидних површина, геодетска мерења и рачунања, грађевинске конструкције, керамичар-терацер-пећар, математика, монтер суве градње, нацртна геометрија, организација грађења – технологија грађевинских школа, примена рачунара у грађевинарству ArchiCAD и AutoCAD, руковалац грађевинском механизацијом, као и статика и отпорност материјала.

Неке незваничне форме људских сусрета и комуникације често више значе од свих званичних, планираних, усиљених и контролисаних. Уместо сувенира, са оваквих сусрета важно је са собом понети осмех и сећања на људе са којима сте се упознали, на ученике који су учествовали у такмичењу, на колеге од којих се чуло нешто ново, на Политехничку школу и на понеку суботичку зграду...

Наталија Трбовић Тољагић, професор

27. ÉPÍTÉSZETI KÖZTÁRSASÁGI VERSENY

A 27. Szerbiai Földmérő és Építészeti Iskolák Köztársasági Versenye az idén a szabadkai Politechnikai Iskolában került megrendezésre. 2016. május 13. és 15. között iskolánk 27 szerbiai, köztük két magyarországi iskola képviselőinek nyújtott otthont.

Diákjaink, tanáraink, az iskola vezetősége mindent megtett, hogy kellemes és emlékezetes élményekkel gazdagodjanak a résztvevők, a kísérő tanárok, a vendégek. A versenyen kívül gazdag programmal is kedveskedtünk. Mi azt szeretnénk, hogy mindaz, amit terveztünk, szerveztünk, szép emlék maradna. Igyekeztünk a legjobbat nyújtani, hogy iskolánkat és Szabadkát a legszebb oldaláról mutassuk be, hogy az ide látogató tanulóknak a legjobb feltételeket biztosítsuk, a vendégkollégáknak pedig rálátást a mi oktató-nevelői munkákra.

A napi program időbeosztása nem sok üresjáratot engedélyezett. A pénteken megérkező vendégeket várta már a koncert, a Könyvrengés elnevezésű rendezvény, az ünnepélyes megnyitó. A szombat a verseny lázában telt. A tanulók izgatottan várták a megmérettetést, és az ezt követő díjkiosztást. A következő szakokban mérhették össze tudásukat, képességüket a diákok: matematika, ábrázoló geometria, statika és szilárdságtan, beton, geodéziai mérések és számítások, építésszervezés, épületszerkezettan, számítógép alkalmazása az építészetben – AutóCad és ArchiCad, falfelület dekorатőr, keramikus – terazzo készítő – kályhás, szárazépítés-szerelő, építőipari gépkezelő.

A megmérettetés a találkozó fontos eleme, de ezen felül a tapasztalatcsere, a barátkozás is jelentős részét képezte. Nem csak az elérendő eredményekre összpontosítottunk, hanem az egymásra való odafigyelésre, arra, hogy jól érezzük magunkat az együtt töltött napok alatt, és ez többé kevésbé meg is valósult.

Reméljük, hogy vendégeink jó benyomással tértek haza, és szeretnénk, ha sokáig élnének bennük az itt szerzett kedves és emlékezetes pillanatok!

Koncert az iskolaudvarban

A tanulói munkák kiállítása

Könyvrengés

Móra Regina, tanár

SEMINAR KARIJERNOG INFORMISANJA

U našoj školi je u četvrtak, 4. februara 2016. godine, održan seminar Karijernog informisanja uz koordinaciju tima Kancelarije za mlade i Udruženja građana "Spajalica". Na predavanju je učestvovalo po petoro učenika sa različitih smerova završne godine.

Predavanje je bilo poprilično opširno i navelo nas je da razmišljamo o nama, našoj karijeri, kao i o našem budućem životu. Takođe, o našim planovima i ciljevima i njihovoj važnosti. Kako bismo se još više približili temi i kako bi ona nama bila realnija, imali smo priliku da postavljamo prethodno sastavljena pitanja tzv. ekspertima, ljudima koji su završili svoje škole i ustalili svoje karijere. Iz dobijenih odgovora jasno smo mogli videti mane i vrline njihovih poslova, mogli smo shvatiti da je bitno truditi se oko svojih želja i biti zadovoljan svojim izborima.

Sve u svemu, celokupno predavanje bilo je od koristi i poslužilo je kao motivacija i podstrek onima koji možda još nisu znali žele li nastaviti svoje školovanje i onima koji su

bili nesigurni u odabiru fakulteta koji žele upisati. Drugima, koji su odlučili da se ne žele više školovati i koji su izrazili želju za zapošljavanjem, predavanje je pokazalo da to, uz malo truda, nije nemoguće.

Tamara Hak GFT 4/13

IX. KÖZOKTATÁSI KONFERENCIA

Az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete február 27-én kilencedik alkalommal számolt be az előző évi tevékenységéről, és a jelenlévő pedagógusok részére szakmai továbbképzésre került sor.

Dr. Lackfi János a diákok irodalmi befogadásáról beszélt. A pedagógus nehéz szerepéről, illetve a mai generáció irodalmi elvárásáról, érdeklődéséről tartott előadást. Íróként maga is az irodalom embere, édesapaként pedig szembesül az irodalom befogadási nehézségeivel. A kötelező házi olvasmányok, a tananyag, a definícók megközelítésének más útját ajánlja.

Dr. Görözdi-Nagy Eszter az ember, a gyermek önismeretének fontosságát hangsúlyozta. A tanulóban lévő tehetség felismerése, annak fejlesztése helyes útra terelheti a fiatalt, és ennek óriási jelentősége van a pályaválasztásában.

Molnár Karolina az inováció fontosságára hívta fel a figyelmünket. Merni kell újat kigondolni, megvalósítani. A pályán való elakadás, az akadály ne szakadékot jelentsen, hanem egy új lehetőség felé mutató utat, az új megoldás felfedezését, amely továbbvisz, és sikerélményt okoz a pedagógusnak és diáknak egyaránt.

Berze Gizella a fejlesztő pedagógia lehetőségeiről számol be a szerbiai közoktatási rendszerben. Az előadó a jövőbeli tennivalókra hívja fel a figyelmünket: az óvodások fel-

mérése; az iskolában azonnal el kell kezdeni a fejlesztést; helyiségek biztosítása a fejlesztő foglalkozásoknak; felvilágosító munka, tanácsadás a szülők számára; szakaktívák együttműködése; továbbképzések; anyagi források.

A Konferencia záróelőadásai gyakorlati példával szolgáltak. A budapesti Veres Péter Gimnázium és a bácskertesi József Attila Általános Iskola programjába nyertünk betekintést.

Móra Regina, tanár

Интервју: Зоран Марковић, професор географије

УЖИВАЈТЕ ШТО ВИШЕ У ПРИРОДИ

Професора географије Зорана Марковића, када је лепо време, често можете видети у Дудовој шуми како тренира на справама, игра тенис или фотографише птице.

Како сте се одлучили да студирате географију?

Љубав према географији родила се још у раном детињству, а за то су заслужне црногорске планине прекривене снегом. Одрастао сам у Црној Гори, а студије географије уписао сам у Новом Саду, давне 1985. године. Тренутно сам запослен у Политехничкој школи и Хемијско-технолошкој школи „Лазар Нешић“ у Суботици. Могу да кажем да волим посао који радим.

Да нисте професор, били бисте...

Да нисам професор географије, вероватно бих био биолог или бих се бавио спортом.

Шта Вам значе путовања? Које све земље бисте волели да посетите и која земља је, по Вама, идеална за живот?

Путовања, претпостављам, свима пуно значе. Волео бих да видим норвешке фјордове и финска језера и шуме. Швајцарска је, вероватно, идеална за живот, али се искрено надам да ће то једном бити и наша земља.

Професор сте географије, али љубав према природи окренула Вас је и орнитологији. Када и зашто сте се почели занимати за птице?

За птице сам се почео занимати још као основац. Та љубав траје све до данас. Члан сам Друштва за заштиту и проучавање птица Србије. Чини ми се да сам с годинама све активнији и то ме радује.

Различита знања о природи преносите и на своје ученике, не само на редовним часовима, већ и у оквиру природњачке секције. Где сте до сада имали прилике да водите ученике и шта сте тамо видели?

У оквиру природњачке секције, прошле јесени посетили смо Палићко језеро, Кикинду и језеро Слано Копово. На Палићком језеру смо обележили Европски викенд посматрања птица. У Кикинди смо посматрали највеће зимовалиште сове утине у целом свету (у самом центру има их око 500). Слано Копово, које се налази близу Новог Бечеја, познато је као највећа миграторна станица ждралова у Србији. Тада је било око 8000 ждралова.

Која су то места која нису далеко од нас, која су интересантна и која вреди посетити? Које „орнитолошке екскурзије“ планирате у скоријој будућности?

У Војводини их има пуно. Већина људи, у први мах, можда помисли да је ова питома равница монотона, али истина је сасвим другачија. Од 23 специјална резервата природе у

Европски викенд посматрања птица обележили смо на Палићу

Ученици Политехничке школе на путу за Слано Копово

Србији, 15 их је у Војводини, а од 15 паркова природе, 9 се налази у покрајини. Ако томе додамо и најстарији национални парк Фрушку гору, онда заиста имамо чиме да се похвалимо, и има шта да се види на овим просторима, и где да се ужива у природи. Наравно, проблем је како све то очувати, јер је утицај човека на природу углавном негативан. Да подсетим, у Војводини је под шумом само 6% територије, а скоро свакодневно смо сведоци нерационалне сече стабала, чак и у заштићеним подручјима. Нелегалан лов и употреба забрањених пестицида, такође, представљају велики проблем. Што се тиче излета, до краја школске године планирам да са ђацима одем на још један стручни излет, овај пут у средњи Банат.

Порука за крај...

Уживајте што више у природи!

Филип Џонић АТ 1/1

Eszperantó szakkör

TANULÓINK OLASZORSZÁGI SIKERE

Iskoláink Eszperantó szakköre részt vett a LILIANA CERNECCA SORANZO DÍJ 2015 elnevezésű nemzetközi kétnyelvű képzőművészeti pályázaton, melyet a Trieszti Eszperantó Egyesület írt ki. A pályázat egyetlen feltétele az volt, hogy a bármely technikával, szabad témában készült pályamű tartalmazzon egy kétnyelvű üzenetet – eszperantóul, valamint egy európai uniós nyelven.

A GFT 4/10 osztály következő tanulói pályáztak: Cvitkó Beatrix, Kovács Pécskai Emese és László Blanka. Felkészítő -tanáraik Suhajda Zita, képzőművészet tanárnő, és László Aranka, az Eszperantó szakkör vezetője voltak. A beérkezett munkák 2015. november 28-tól december 5-ig egy kiállítás keretében voltak megtekinthetőek Triesztben.

Az első díjat ezúttal nem ítélték oda, de Emese lett a két 2. helyezett egyike, Blanka pedig a két 3. helyezett egyike. Emese munkájának témája: Savu vivon de la arbaro por viaj genepoj! (Mentsd meg az erdőt az unokáid számára!), Blanka rajzát pedig a következő Kodály idézet ihlette: La muziko apartenu al ĉiu! (Legyen a zene mindenkié!). Emese a következőképpen vall a pályázattal kapcsolatos élményeiről:

Ez egy különleges lehetőség volt számomra. Szeretem Olaszországot, és csodás érzés ez az elismerés. Úgy éreztem ezáltal, hogy van helyem a világban, és mindent el tudunk érni, csak akarat kérdése. Természetesen a képzőművészetben is, mint minden más foglalkozásban, a legfontosabb a szorgalom, nélküle nem tartanék itt. Az idén is részt szeretnék venni!

Általában a pályamunkáimat nem csupán a nyeremény, a díjazás miatt küldöm, hanem van egy bensőségesebb oldal a képzőművészeti pályázatok s közöttem. Ilyenkor adok egy darabot magamból a nagyvilágnak. Darabot, amelyet szeretném, hogy sokan meglássanak. Pályázáskor a legfőbb célom az, hogy minél több személyhez eljusson az alkotásom, és akár megismerjék a nevem. Festményem már eljutott Triesztbe, legközelebb rajtam a sor, s erre akár egy díjkiosztó is adhat okot.

A 2016-os trieszti pályázat témája a BÉKE, a beérkezési határidő: október 21. Érdeklődni László Aranka tanárnőnél szeptember 12-ig.

A trieszti diplomákkal

A trieszti pályázat legjobb alkotása, Kovács P. Emese munkája

SZÉKELY TIBOR MINT ÍRÓ ÉS KÖLTŐ

Székely Tibor híres utazó, újságíró és író, hegymászó, muzeológus, etnológus, poliglóta és eszperantista, akinek könyvei még ma is folyamatosan jelennek meg. Művei aktualizációja kapcsán jött létre az a 2016. március 12-ei emlékműsor, melyet a Szabadkai Városi Könyvtár olvasótermében, a Székely Tibor Eszperantó Egyesület szervezett. Részt vett Székely Erzsébet, a világutazó özvegye, valamint Ljiljana unokahúga is. Erzsébet mellett felszólalt még Juraj Bubalo útirajzíró, Boško Krstić publicista, Milovan Miković író, valamint Đorđe Dragojlović újságíró is.

Iskolánk Eszperantó szakkörének tagjai is felléptek a műsorban: Stefan Zvekan (AT 3/1) szavalattal, László Blanka (GFT 4/10) pedig gordonka közjátékkal.

Márciusban lehetőséget kaptam közönség előtt felolvasni Székely Tibor Sa skitnje című, 1937-ben írt versét – mondja Stefan. *A vers kéziratára nemrég bukkantak Horvátországban, s büszke vagyok, hogy én lehettem az első, aki nyilvános műsoron bemutathatta. A vers nagyon érdekes, és úgy vélem, a műalkotás befogadói a különböző olvasatuk révén megtalálhatják magukat a szövegben. Az akkor 25 éves Tibor a természet és a vándorlás szeretetéről mesél, és a jugoszláviai útjain keresztül elénk vetíti a világutazó („világcsavargó”) vízióját.*

Stefan a Székely Tibor - az örökös szerző c. rendezvényen

László Aranka tanár, az Eszperantó szakkör vezetője

IZLOŽBA POLIARTISTA

U sredu, 23. marta 2016. godine, u Savremenoj galeriji Subotica, otvorena je izložba „Poliartisti“. Petoro profesora Politehničke škole izložilo je svoje radove u prizemlju Rajhlove palate. Đaci iz nekoliko odeljenja Politehničke škole i mnogobrojne kolege među prvima su imali priliku da pogledaju predivne radove nastavnika Politehničke škole - Srđana Milodanovića, Zite Šuhajde, Nenada Ražnatovića, Mirjane Šormaz Mitrić i Željka Garića. Svako od njih radio je različitim tehnikama, što je ovu izložbu činilo još zanimljivijom. Ovom izložbom, Politehnička škola još jednom je pokazala da je jedna od najaktivnijih škola u gradu, i da u njoj i učenici i nastavnici neguju i razvijaju kreativnost.

Stefan Zvekan AT 3/1

O IZLOŽBI IZ UČENIČKOG UGLA

Stojim u ćošku najveće prostorije Rajhelove palate, na nižem spratu. Upravo slušam govor direktora moje škole i još nekih ljudi koje sam možda nekada susrela u prolazu, a možda i nisam. Krajičkom oka posmatram, s moje leve strane, profesore kako se smeše. Moje profesore. Osmehujem se i ja. Lepo je biti na ovakvom mestu, u ovakvom društvu. Najednom, osmeh mi spade s lica. Kao da čuh jeziv zvuk. Da li dolazi iza mene ili ispred, odozgo ili ispod mene? Ponovo začuh isti glas, ali sada uspevam da razumem reči: „Umetnost? Umetnost!”

Uzbuđenje raste u meni, panično uzbuđenje. Drhte mi ruke. Osvrćem se oko sebe, ali izgleda da niko osim mene ne čuje reči. Brzo umirih svoje pokrete da ne privučem previše pažnje. Sledih se u mestu. Osetih ruku, kandžu, na svom levom ramenu, a ledeni zadah kako mi steže levo uvo.

„Kakva je umetnost bila u moje vreme...”, reče glas ponovo, ali sam u tim rečima osećala ismevanje. Skrenuh pogled ka glasu. Kao da sam gledala u ogledalo, čađavo i crno, kao iz pakla izašlo. Namrgodih se. Iskezi mi se moj odraz kao češirska mačka: „Ne podržavaš moje reči?”

Ćutala sam. Strah me je prošao. Znam ko mi je sa leve strane. Jedina od likova iz mojih priča i romana koja je izrađena po mom liku. Nije ona loš lik, samo, kao i svako drugi, ima tu lošu stranu, svoje mane. Podržavam ih i zato ću se sada upustiti u raspravu sama sa sobom.

„Daj mi dobar argument i možda ću razmisliti da li da posvetim i trenutak svoje pažnje na tvoje reči”, izgovorih reči bez pomeranja usana. Moja imenjakinja se osmehnu pokazujući duge očnjake i zaškripa zubima. Kako je to neprijatan zvuk! Osećam ga kako me probada u kostima.

„Šta je poenta u ovoj umetnosti? Kako je ono zovete? Apstraktna umetnost? Svako može zamahivati četkicom, nabacati neke materijale i nazvati to umetnošću. Moji preci i ja se nikada nismo zamarali time.”

Nasmejah se na njene reči, ali mi se samo mali osmejak video na licu: „Zar ne vidiš lepotu u ovome? Od svih, mislila sam da ćeš ti prva razumeti. Ti govoriš o savršenstvu koje su postigli Solbergovi, a za ovo tvrdiš da je nesavršenstvo. Zar nisu tvoje reči bile da je u nesavršenstvu savršenstvo? Poenta? Nema ovde poente. Ovi profesori, koji upravo izlaze da se predstave, uzimaju cveće i rukuju se, pratili su tvoje reči “bez pravila”. I sama tvrdiš da u umetnosti ne postoje zakoni i pravila. Zbog toga si je zavolela. Zbog toga ti je bila utočište tolike vekove.”

„Šta ti znaš?”, odbrusi mi oštro, više njen ponos, nego ona sama. Nasmeših se radosno i iskreno: „Scio me nihil scire. “

Otvaranje izložbe

Poliartisti

Sofija Radulović GFT 2/13

Intervju: Branko Ištvančić, redatelj

PROLAZNOST ŽIVOTA UČINITE NEPROLAZNOM

Filmove ne radim da bih dobio nagradu, nego da bih mogao komunicirati s gledateljem * Općinjen sam Tarkovskim, on nas uči duhovnosti * Inspiraciju za stvaralaštvo pronalazim u životu. Život je čudo…

Rođeni ste i odrasli ste u Tavankutu, srednju školu završili ste u Subotici, fakultet u Zagrebu. Mjesta u kojima živimo utiskuju se u nas ostavljajući tragove. Što vam je pružio Tavankut, što Subotica, a što Zagreb u kom živite i radite?

Veliki hrvatski pjesnik Antun Gustav Matoš je jednom rekao: "Porijeklom sam Bunjevac, rođenjem Slavonac, a odgojem Zagrepčanin". Tako i ja mogu reći sada kada sam, evo, već pola života u Zagrebu. Tavankut mi je pružio puno toga. Tu su rođeni moji roditelji i skoro svi moji rođaci. Tavankut je specifičan jer ima svoju autohtonu kulturu i tradiciju. Osim djetinjstva, tu sam proveo i dio mladosti sa svojim vršnjacima i prijateljima. U Subotici sam ostvario puno toga. Zagreb je veliki grad u koji sam došao studirati i koji sam zavolio poput Subotice. Zagreb je grad po mjeri čovjeka. Tu sam, konačno, i ostvario neke svoje ciljeve. Prihvaćen sam. Bavim se onim što volim, afirmirao sam se.

Kada i kako ste se zainteresirali za film?

Nikada neću zaboraviti trenutak kada sam u petom razredu Osnovne škole "Matija Gubec" u Tavankutu prvi put pogledao kroz Super 8 mm filmsku kameru, kroz onaj okvir kroz koji vidite svijet. Tada sam upoznao svog prvog nastavnika filma Zoltana Šifliša iz Subotice koji je osnovao kino klub u našoj školi. S njim sam učio i snimao prve filmove. I danas smo veliki prijatelji. Postigli smo puno. Tamo sam se natjecao iz poznavanja kino tehnike i snimanja filma i u osmom razredu sam bio prvak Jugoslavije sa zlatnom medaljom. Snimio sam prve filmove i sudjelovao na prvim festivalima. Još tada sam odlučio baviti se filmom cijeli život, ali nisam znao hoće li to biti moguće.

Možete li nam nešto reći o svom prvom filmu? Kada ste shvatili da je režija ono čemu profesionalno želite da se posvetite?

Moj prvi film bio je o mom didi "Pokretne slike moga dide". To je film o jednom dijelu njegova života i tomu kako on plete košare od pruća. Nakon toga snimao sam i druge amaterske filmove, kupovao knjige, filmske časopise i već u srednjoj školi znao sam čime se želim baviti. Studij filmske režije upisao sam 1991. godine na Akademiji dramskih umjetnosti u Zagrebu. Nakon završenog studija, brzo sam počeo snimati dokumentarce za televiziju, a kasnije sam dobio priliku i za neke samostalne radove. Još kao student snimio sam kratki igrani film "Rastanak" koji je inspiriran nekim motivima prve ljubavi iz zavičaja, odlaska u vojsku, kašnjenja vlakova i željezničke stanice. Taj film bio je moj prvi film nakon amaterskih iz zavičaja koji je uvršten u selekciju festivala studentskog filma u Munchenu. Ondje je bio zapažen od strane fundacije First Film Foundation iz Londona i Los Angelesa. Ta fundacija mi je trebala omogućiti snimanje diplomskoga igranog filma koji sam, inače, planirao raditi po motivima jedne bunjevačke pripovijetke, ali fundacija se ubrzo raspala i nikada nisam mogao snimiti film koji sam nazvao "Privarita smrt".

Čovjeka obilježava podrijetlo i rodno mjesto, ali i lektira, knjige koje u sebe "ugradi". Ko su Vaši omiljeni pisci? Koje knjige biste preporučili današnjim srednjoškolcima?

Čitao sam puno. Recimo, preporučio bih vam "Baštu, pepeo" ili koju drugu knjigu Danila Kiša, recimo "Grobnicu za Borisa Davidoviča".On je rođen u Subotici i prepoznat ćete u njegovim knjigama Suboticu. Čitao sam i neke druge pisce. Osim najpoznatijih hrvatskih pisaca - Matoša, Ujevića, Silvija Strahimira Kranjčevića, jako sam volio čitati i Krležu, njegove knjige "Povratak Filipa Latinovića" ili "Na rubu pameti". Važno je imati na umu da i u Subotici imate sjajnih pisaca. Iako će se nekima činiti lokalnog karaktera, recimo jedan od najvećih bio je Balint Vujkov, a tu su i danas živući Vojislav Sekelj, Tomislav Žigmanov, Milovan Miković, a dobro bi bilo da upoznate i jednog Subotičanina koji živi u Umagu, a zove se Neven Ušumović. I on se u svojem pisanju često vraća u zavičaj. Sjećam se kako smo svi čitali i ruske pisce - Dostojevskog, Tolstoja, a od srpskih su me najviše privukli Miloš Crnjanski i Vasko Popa.

Kristina i Antonija sa Brankom Ištvančićem

Snimili ste veliki broj dokumentarnih filmova, ali ste snimali i igrane filmove, kratke i dugometražne. Rad na kojoj vrsti filma Vas, u umjetničkom smislu, najviše ispunjava?

Teško je reći kako me ispunjava rad samo na jednoj vrsti filma. Veliki broj dokumentarnih filmova snimio sam jer su dokumentarci dostupniji. Film je skupa igračka. Za igrani film su potrebna velika sredstva i spretnost u pronalaženju načina da prođete na natječajima na kojima se skoro sve namješta zbog velikih novaca koji se dodjeljuju igranim filmovima. Jednako me ispunjava rad i na dokumentarcima i na igranom filmu.

Na međunarodnom filmskom festivalu u Houstonu Vaš dugometražni film "Most na kraju svijeta" dobio je nagradu Zlatni remi. Koliko Vam znače nagrade?

Svakom redatelju nagrade znače. Lijepo je dobiti priznanja za svoj rad. Još dok sam živio u zavičaju, dobivao sam pregršt nagrada. Imam puno medalja, diploma, priznanja. Mislio sam da će mi to pomoći za studij, ali to nikoga nije zanimalo, pa sam ubrzo shvatio da se nagradama ne treba zanositi. U Hrvatskoj sam dobio dvije najznačajnije nagrade za dokumentarni film. Stižu mi stalno i nagrade sa svjetskih festivala, ali meni nijedna nagrada nije pomogla osim novčanih, a takvih je jako malo. Nikada mi niti jedna nagrada nije pomogla da dobijem bolji posao ili novi film. To ne znači da zbog toga treba odustati. Naprotiv, filmove ne radim da bih dobio nagradu, nego da bih mogao komunicirati s gledateljem.

Koji filmovi su imali presudan utjecaj na Vas i tko su Vam omiljeni redatelji?

Volim reći da ono što mi je kod Felinija srce, to mi je kod Bergmana duša, a kod Tarkovskog duh. Jako sam bio općinjen Tarkovskim još dok sam živio u zavičaju. Pogledao sam još tada sve njegove filmove i čitao njegove tekstove i predavanja o režiji. Tarkovski nas uči duhovnosti. On je u filmu ono što je Bach bio u glazbi ili Leonardo Da Vinci u slikarstvu. Osim Tarkovskog, na mene je utjecao i jedan hrvatski filmski redatelj koji mi je bio veliki učitelj i profesor dok sam studirao, a to je Zoran Tadić.

Gdje pronalazite inspiraciju za svoje stvaralaštvo?

Inspiraciju za svoje stvaralaštvo pronalazim u životu. Život je čudo. Sam Bog koji nam ga je podario, jedna je velika tajna kao i bit umjetnosti. Kada se bavite umjetnošću, onda, ste u poziciji malog Boga koji stvara svijet. U početku nemate ništa, a kasnije stvarate svijet…

Za kraj, što je Vaša poruka srednjoškolcima, mladim ljudima uopće?

Budite svoji i razmišljajte! Ja sam najsretniji ako uspijem svojim filmovima poticati ljude na razmišljanje. Uvijek je dobro činiti dobro i zato stalno razmišljajte. Misliti i intelektualno promatrati stvari jedna je od najvažnijih osobina koju treba u sebi usavršavati. Možda su ovo velike riječi, ali pokušajte prolaznost života učiniti neprolaznom…

Kristina Mamužić i Antonija Rudić TPA 2/11

инетрвју**:** Маша Шаровић, студенткиња четврте године филмске режије на Факултету драмских уметности у Београду

ИНСПИРАЦИЈА ДОЛАЗИ СА РАЗЛИЧИТИХ СТРАНА

Маша Шаровић, млада редитељка из Суботице, добитница је специјалне награде жирија за филм „Град“ на овогодишњем филмском фестивалу „Кустендорф“. Тренутно је на четвртој години Факултета драмских уметности у Београду, где припрема свој дипломски филм. Суботичкој публици представила се почетком априла у арт галерији „Клајн хаус“ са своја три краткометражна филма - играним филмовима „Град“ и „Шта би тата да ти купи“ и документарним филмом „Чемпа“. Искористили смо прилику да са њом поразговарамо, са жељом да је кроз интервју представимо и покажемо младима да уз таленат, рад и храброст, снови постају остварени.

Додела награда на "Кустендорфу"

Сцена из награђеног филма "Град"

Одакле љубав према филму? Како си схватила да желиш да се посветиш режији?

У другом разреду средње школе сам схватила да у неком тренутку морам да изаберем шта ћу да студирам. Размишљала сам шта је то што човек може да направи, а чему се дивим и што ми је занимљиво. За мене је то био филм, па сам одлучила да покушам да упишем режију.

Одакле црпиш инспирацију?

Чини ми се да ми инспирација долази са различитих страна. Некада у глави имам само слику, некада замислим неки лик, па око тога развијам причу. Понекад ми се дешавало да причу развијам око нечега што сам чула од неких људи...

Како је настао награђени филм „Град“?

„Град“ је настао на основу сцене из филма „Буре барута“ (Д. Дуковски). На факсу смо имали задатак да адаптирамо сцену у којој лик пева „Зајди, зајди“. Ја сам то урадила тако што сам убацила елементе трилера и хорора, а направила сам и промену, па ми је главни лик девојка и мало сам надреалније третирала сцену...

Опиши нам како изгледа рад на стварању једног студентског филма, како тече тај стваралачки процес у теби и око тебе. Који део у стварању филма ти је најдражи?

Прво пишемо сценарије, а потом их на часовима јако дуго коментаришемо једни другима, мењамо, преправљамо. Онда се ангажују сниматељ, сниматељ звука, продуценти, па и глумци (сви, осим глумаца, углавном су са нашег факса, а често буду и глумци, зависи од филма). Онда продуценти организују снимање и набављају опрему, док ја радим са глумцима, са сниматељем тражим локације, пишем концепт и експликацију... Најзанимљивији део ми је снимање, али оно је, чини ми се, и најстресније, мада увек добе супер, јер ме лупи нека чудна еуфорија. После монтирам са монтажером, а неке филмове монтирам и сама, па сниматељ колорише, дизајнер звука уради звук, и то је, у суштини, то.

Студирајући на Факултету драмских уметности у Београду, погледала си много различитих филмова. Постоје ли они које можеш да издвојиш као најдраже?

Уф, то је тешко питање, јер се стално мења. Ево, ових дана гледам Касаветеса, он ми је кул. Пре њега сам гледала Кристијана Пеколда. Његов филм „ The State I`m in" ми се јако свидео.

Да ли ти је неки редитељ узор?

На почетку ми је узор дуго био Полански, па Кјубрик, па Џармуш, па Винтерберг, па румунски режисери - Порумбоју, на пример... Има их много.

Ове године била си на Берлинском филмском фестивалу, а прошлог лета боравила си месец дана у Кини како би направила филм о кинеској култури. Колико ти је важно и подстицајно упознавање различитих култура? Какав је осећај бити на једном од најзначајнијих светских филмских фестивала?

Обожавам да путујем, тако да мислим да ми јесте важно... или само волим да видим нова места и ствари које се тамо дешавају. У Берлину ми се толико свидело да сам пожелела да се преселим тамо након студија. У Кину се не бих селила, али је свакако било врло занимљиво осетити како тамо ствари функционишу. „Берлинале“ ми је био презанимљив, гледала сам много филмова и била на премијери новог Виртенберговог филма, тако да је то било страва.

На чему тренутно радиш?

Сада спремам дипломски филм, кратки, играни. Мучим се са тим, јер први пут сама пишем сценарио. Не знам како ће испасти, надам се добро...

Како себе видиш у будућности?

Волела бих да снимим (занимљив) дугометражни филм до тридесете године. Томе се надам.

Стафан Звекан АТ 3/1

ПОЗОРИШТАРИЈЕ

URBI ET ORBI

Februárban az AT4/2 osztályközösség néhány tagja a Kosztolányi Dezső Színházba látogatott. Extrém előadást tekinthettünk meg, kitörölhetetlenül az agyunkba vésődött. Az Urbi et orbi című előadás Pilinszky János azonos nevű drámája alapján készült. Kevés kellékkel dolgozott a négy színész (két nő és két férfi). Egy-egy életformát jelenítettek meg, mindegyikük a nézőközönség előtt keresztre lett feszítve és vallottak. Az emberi bűnök következményei a büntetés vagy a lelkiismeret-furdalás. Megdöbbentő, szokatlan és megrázó volt.

Az AT4/2 osztály tanulói

Az Urbi et orbi egyik jelenete

АВГУСТ У ОКРУГУ ОСЕЈЏ

Сцене из представе

“Август у округу Осејџ”, трећа по реду представа која је настала у оквиру позоришне радионице Фондације „Данило Киш“, одржана је у уторак, 9. фебруара 2016. године, у Омладинском клубу „Складиште.“ Представа је рађена по тексту америчког књижевника Трејсија Летса. Сцену на српском језику „Киш театра“ води Владимир Грбић, глумац суботичког Народног позоришта.

Представа говори о интими породичног живота, због чега се сваки гледалац могао на неки начин повезати са ликовима и у њиховим животима пронаћи сличности са сопственим. Иако су сви глумци аматери, представа је урађена веома озбиљно и професионално. На почетку представе отац породице, Беверли, (Срђан Олман) умире, а након његове смрти се чланови фамилије окупљају и ту почиње сукоб међу ликовима. У једном тренутку Вајолет (Оливер Блесак), главни лик у комаду, изговара: „Коначно да говоримо истину за овим столом. Искрено, ово је јако добар дан.“ Дуго скриване породичне тајне коначно излазе на видело и клупко породичних несрећа почиње да се расплиће. Целу представу пратило је чуђење гледалаца, салве смеха изазваних коментарима Била (Срђан Олман) и Мети Феј (Маша Стантић). На крају представе, Вајолет остаје сама са Џоном (Биљана Крстић), јер је све остале отерала од себе. У првом плану је њено тужно лице.

Крај представе публика је испратила громким аплаузом, а потом су се сви разишли и отишли на своју страну - са снажним утисцима и покојом таблетом лоразепама, које су глумци бацали по просторији.

Стефан Звекан AT 3/1

A 2015-ös év legnagyobb régészeti szenzációja

MEGTALÁLTÁK I. SZULEJMÁN SZULTÁN MAGYARORSZÁGI IDEIGLENES SÍRHELYÉT

Több évi átfogó kutatómunka eredményeként 2015 őszén Pap Norbert geográfus-történész, egyetemi docens kutatócsoportjának vezetőjeként kivételes fontosságú bejelentést tett. Feltárták I. Szulejmán szultán feltételezett síremlékének helyszínét. A feltárás során a régészek munkáját talajkutatók, geoinformatikusok, geomorfológiai szakemberek segítették.

A MAGYAR - TÖRÖK BARÁTSÁG PARK
-kegyeleti helyszín, egyben a jövő építésének szimbóluma
-iskolánk tanulóinak csoportja 2015, áprilisában

Mint ismeretes, I. Szulejmán szultán (1520-1566) Szigetvár 1566-os ostromakor halt meg. Bár a Zrínyi Miklós hadvezérnek emléket állító Szigeti veszedelem című eposz nyomán elterjedt a legenda, miszerint a Szultán a várkapitány kardjától esett el, a valóságban halála a megerőltető utazást követően végelgyengülés, esetleg járványos megbetegedés miatt következett be.

I. Szelim szultán egyetlen fiaként került a török birodalom élére 1520-ban. Sokoldalú és tehetséges uralkodó volt. Nevéhez elsősorban nagyszabású hadjáratok fűződnek, de sikeres volt birodalma belső viszonyainak feljesztésében is.

Kivételes képességű tisztviselőkkel vette körül magát, különös gondot fordított a törvényhozásra, lerakta az oszmán jogrend alapjait, megreformálta az adóztatást és a közigazgatást. Sokat tett az ipar és a kereskedelem fellendítéséért, Szinán főépítész ténykedésének köszönhetően az addig bizáncias Konstantinápoly az ő uralkodása alatt vált Isztambullá, az oszmán birodalom fővárosává.

A török uralkodó több mint 70 éves volt Szigetvár ostromának idején, ez az életkor kivételesen magas volt ebben az időben, és idős kora ellenére ragaszkodott ahhoz, hogy a hadjáratot személyesen vezesse.

Szigetvár ostroma 1566. augusztus első napjaiban vette kezdetét, a vár védői az ostrom első napjától hősiesen álltak ellen a többszörös török túlerőnek.

Végül a néhányszáz főre csökkent védőrség a belső várba szorult. Mituán a császári seregtől hiába várt felmentést, Zrínyi szeptember 8-án haderejének utolsó egységeivel kitört a lángokban álló belső várból. A török sorfalának rohanva golyó oltotta ki életét. Halála után lefejezték, és fejét megfélemlítésül elküldték a császári seregeknek.

Az ostrom alatt valószínű szeptember 6-án elhunyt a török szultán is.

A Szigetvári csata és Zrínyi hősiességének jelentőségét már a kortársak és a későbbi századok politikusai is felismerték, és megegyeztek abban, hogy Szigetvár hős védői 1566 őszén az egész európai civilizációt mentették meg a pusztulástól.

A néphagyományokban számos mendemonda keringett az 1566-os eseményekről, Szulejmán halálának és temetésének körülményéről, türbéjének (sírjának) helyéről. Tény, hogy az uralkodó halálhírét a szultáni haditanács egészen a hadjárat végéig eltitkolta, titokban eltemették az uralkodót, majd a hadjárat befejezésével holttestét a fővárosba szállították, és ott helyezték végső nyugalomba.

Szulejmán sírhelye Szigetvár 1689-es visszafoglalásakor megsemmisült, és a harcok után kevesen maradtak azok is, akik elmondhatták volna, hol is állt eredetileg.

A XIX–XX. század fordulóján egyre erőteljesebb rokonszenv ébredt a török kultúra és Törökország iránt, és felélénkültek a Szulejmán halálával kapcsolatos kutatások is.

2012-ben kezdődött az az átfogó kutatás, amely az említett szenzációs régészeti eredménnyel zárult. A nagyszabású munka tájrekonstrukciót, a korábbi források újraértékelését látta előre.

A szájhagyományokat is figyelembe véve a három lehetséges színtérből hamarosan kettőt kizártak, maradt a vártól néhány km-re eső, ma szőlővel beültetett domb.

Geofizikai vizsgálatok után TURBÉK település maradványainak feltárásakor, egy kisméretű épület maradványaira bukkantak. Török régészekkel karöltve megállapították, hogy díszítése az isztambuli Szulejmán türbe díszítésével mutatott nagyfokú hasonlóságot.

Ezzel párhuzamosan zárták ki a lehetséges lelőhelyek közül a vártól északnyugatra található Segítő Boldogasszonynak szentelt hegytemplomot és környéket, melynek helyén, egy 1913-ban elhelyezett kétnyelvű tábla felirata szerint Szulejmán sírja állt.

Az elmondottak tudatában minden valószínűség szerint a szultáni türbét sikerült megtalálni. A teljes körű igazoláshoz még további vizsgálatokra van szükség, amely nem csökkenti a felfedezés kivételes jelentőségét.

Vermes Olga, tanár

TAJNE OKEANSKIH DUBINA

Zamislite mrak. Nigde nijednog svetla. Potpuni mrak. Sad zamislite da neće svanuti, da nema dana. Stalno mrkla noć. Ne možete? Shvatam vas, ne mogu ni ja. Uvek očekujemo da se pojavi makar neko maleno svetlo u daljini. To je sasvim u redu. Na to smo navikli i jedino za šta znamo jeste da posle noći sledi svetao dan. Ipak, na našoj plavoj planeti postoje ogromna prostranstva do kojih sunce nikada ne dopire.

Ne, ne govorim o središtu Zemlje, govorim o dubinama okeana i mora.

Da biste razumeli o kojim dubinama je reč, slikovito je poređenje između najviše i najdublje tačke na Zemlji. Mont Everest je najviša tačka na površini Zemlje sa 8.848 m, a naj-dublja tačka je 11.035 m, a izmerena je u Marijanskom rovu (Tihi okean). O ekstremnim uslovima koji ovde vladaju dovoljno govori činjenica da je na površini Meseca hodalo dvanaest astronauta, dok su se do najdubljih tačaka spustila svega tri čoveka.

Prvi koji su se odvažili na ovaj put bili su Žak Pikar i poručnik Don Volš, 23. januara 1960. godine, u batiskafu (podmornici namenjenoj za istraživanje velikih morskih dubina) američke ratne mornarice „Trst“. Pedeset i dve godine kasnije, Džejms Kameron, čuveni filmski reditelj i istraživač, sam kreće na ovaj rizični put. Spuštanje specijalne podmornice „Deepsea Challanger“ do dna trajalo je dva i po sata.

Oko 80% Zemljine biosfere čini zonu dubokog mora, što je najveći habitat za organizme na našoj planeti. Na dubini od 150 m ima veoma malo, ili nimalo sunčeve svetlosti, a boje nisu vidljive ljudskim okom.

Okeansko dno, iako na prvi pogled pusto, obiluje mnoštvom najneobičnijih organizama koje su navikle na ekstremne uslove života. Na dnu okeana vidljivi su hidrotermalni izvori nastali kao posledica pomeranja tektonskih ploča, pri čemu se oslobađa hidrogen-sulfat, kojim se hrane barofilne bakterije, njima drugi organizmi, a njima, potom, ribe. Pored ovih izvora, temperatura vode iznosi i do 300C, a pH vode je veoma kisela.

Abisalna ravnica - obuhvata 78% morskog dna (2/5 ukupne Zemljine površine), ima dubinu od 6000-7000 m. Najdublje zone okeana, dubine veće od 6000 m, predstavljaju zonu hadala. Temperature su malo iznad temperature smrzavanja, pritisak je ekstreman (856 atmosfera). Na ovom mestu, uslovi života su milionima godina neizmenjeni. Zahvaljujući tome, tu se nalazi svet izolovan i zarobljen u prošlosti. Da li ste se ikada zapitali kako izgledaju organizmi koji žive u tim neverovatnim uslovima? Pa, hajde da upoznamo bar neke od njih…

Celekan *(Latimeria chalumnae) - Ova riba nije se promenila 335 miliona godina. Osim škrga, za disanje koristi i riblji mehur. Raspored kostiju na prednjim ekstremitetima isti je kao i kod kopnenih kičmenjaka. Ženka rađa žive mladunce.*

Naborana ajkula *(Chlamydoselachus anguineus) - Vrsta je otkrivena u Tokiju 2007. godine. Na Zemlji se pojavila pre oko 150 miliona godina. Ajkula dugačka 1,5 m ima 300 zuba u 25 redova. Njena čudna usta izgledaju veća nego kod ostalih vrsta ajkula.*

Nosata himera *(Rhinochimaera atlantica) - Ova neobična riba može da naraste i do 1,5 metra. U južnoj Africi poznata je kao "duh ajkula", iako je ova riba daleki rođak ajkulama od kojih se izdvojila pre oko 400 miliona godina. Samo dodir njenog otrovnog peraja na leđima može ubiti odraslog čovjeka, iako je verovatnoća da se to desi na dubini od 2.5 kilometara, na kojoj živi, poprilično mala.*

Morski đavo *(Melanocetus eustalus) - Ova riba, sa velikim zastrašujućim čeljustima koje imaju stotine oštrih zuba, na glavi ima svetiljku koju koristi da privuče plen. Verovatno najčudnija činjenica u vezi sa ovom ribom je način na koji se razmnožava. Ženka je ta koja je mnogo veća, a mužjak se zakači za ženku i na njoj parazitira, pri čemu gubi sve organe, izuzev testisa. Ženka može imati na sebi i po šest mužjaka istovremeno.*

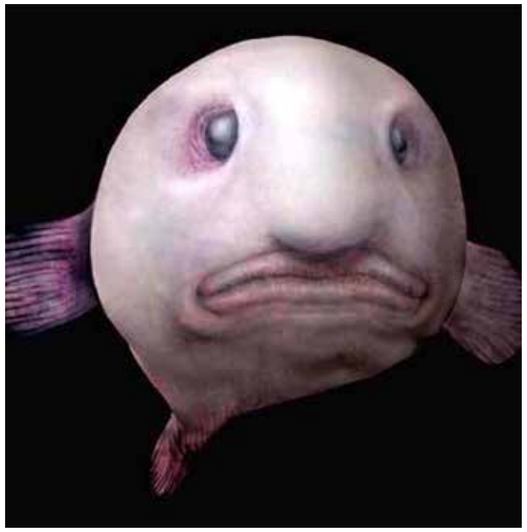

Blobfiš (Psychrolutes marcidus) - Ova želatinasta nosata riba živi na dnu okeana, gde je pritisak toliko veliki da njena glatka koža ima otprilike istu gustinu kao i voda. Manjak mišića joj ne predstavlja neki problem, jer tokom lova samo otvori usta i skuplja u njih šta god joj se nađe na putu.

Veliki gutač *(Chiasmodon niger) - Ovo je riba veličine od oko 20 cm, a može pojesti plen deset puta veći od sebe, pri čemu ga čuva u elastičnoj "torbi".*

Riba providne glave *(Macropinna microstoma) - Ova riba živi na dubinama od oko 600-800 m, u stanju je da vidi i najslabiju svetlost u mračnim dubinama zahvaljujući providnoj lobanji.*

Goblin ajkula *(Mitsukurina owstoni) - Ova ajkula je "živi fosil", jedini predstavnik familije Mitsukuranidae. Organizmi su najčešće dugački oko 4 metra.*

Natalija Vranac AT 1/1

MATURANTI 2015/2016.

AT 4/1

AT 4/2

GI 4/4

GFT 4/13

TPA 4/11

TON 4/9

VT 4/3

GFT 4/15

G 3/5

GFT 4/10

grafičko oblikovanje: Ivana Erdeg, GFT 3/15

Iz feljtona "Povratak graditelja"

ZGRADA SUBOTIČKE ŠTEDIONICE

-nastavak iz prethodnog broja

Kad je prvi put došao da pogleda mesto buduće izgradnje i uzme tačne mere parcele, na mestu objekta buduće štedionice stajala je neugledna prizemna kuća.

- Ovo će da bude veliki kontrast u odnosu na zatečeno stanje!

-veoma upozoravajućim tonom, a u stvari šaljivo, reče Jakab prisutnom predsedniku upravnog odbora.

- Tako i treba da bude, gospodine, naša štedionica zaslužuje takvo zdanje - odgovori mu ozbiljni i u poslovnom odnosu na šalu nespremni mladi bankar.

I tada, kao i pri početku stavljanja na papir prvih skica budućeg izgleda i materijalizacije objekta zgrade Štedionice Subotice i okoline d.d., shvatio je da će ovo biti objekat koji će da pleni svakog ko se zatekne u njegovoj blizini. Zahtevi spram bogatosti ornamentike i neograničenost budžeta dali su mu mogućnost primene mnoštva unikatnih ukrasa od raznobojne pečujske glazirane keramike. Mogao ih je kombinovati sa reljefnim elementima izvedenim od kamena.

Odlučio je da se poigra i oblicima, ravnim i zakrivljenim površinama, pa tako projektantskim rešenjem na uglu dveju ulica dominira zasečenost pročelja u prizemlju i polukružno rešenje na spratnom pojasu, „uklješteno" između bočnih erkera - asimetričnih bočnih fasada. Erkeri i sami doprinose asimetriji svojim različitim oblikovanjem na spratu.

I ovde je simboliku mogao razrađivati do savršenstva. Dugo je razmišljao koji simbol da bude „lajtmotiv" ove fasade. Odlučio se za košnicu sa pčelama, simbol štednje, ali i uređenosti neke institucije ili zajednice, reda i poretka. Takođe, pčela je simbol marljivosti, reda i stvaranja novih vrednosti. Pozicionirao je košnice na uglovima pilastera oko ulaznih vrata u kamenoj izvedbi. Naglasio je košnicu od kovanog gvožđa iznad samih vrata i košnice u timpanonima rizalita od žolnai keramike. Bilo je ovde pomalo uticaja „učitelja" Lehnera, koji je motiv primenio na zgradi Poštanske štedionice u Budimpešti, nekoliko godina ranije.

Nastojao je primeniti što više elemenata koji će prolaznicima veoma direktno, poput neke oglasne table, slati poruku vezanu za osnovnu delatnost objekta - štedionice. Koncept je zapravio bio da čitava fasada bude jedna takva diskretna reklama za štedionicu. Tako postavlja vevericu koja sakuplja orahe i lešnike u reljefu od kamena pored prozora, što asocira na skupljanje i štedljivost. Tu je i sova koja sugeriše da je mudro štedeti. U ulazu u zgradu, kasnije je u dekorativnoj razradi, umetnuo glazirane zlatne pločice na ljubičastoj podlozi sa motivom cveta suncokreta koji, obiljem svog crnog semena, takođe simbolizira

Feljton „Povratak graditelja" govori o istoriji graditeljstva u Subotici i predstavlja niz tekstova o graditeljskom nasleđu čuvenih mađarskih arhitekata Dežea Jakaba i Marcela Komora, kao i o drugoj graditeljskoj baštini. U feljtonu se fikcija meša sa stvarnošću, dočaravajući duh jednog minulog doba na razmeđu 19. i 20. veka, u kom je živeo i stvarao ovaj poznati arhitektonski dvojac.

Detalj košnice od kovanog gvožđa na zgradi nekadašnje štedionice Subotice

Detalj košnice na zgradi "Banca de Scont" u Temišvaru

Zgrada štedionice Subotice nekad

Zgrada štedionice Subotice danas

Zgrada "Banca de Scont" u Temišvaru

štednju i sveopšte bogatstvo.

Naravno, koristio je svoj omiljeni motiv - paunovo perje. Osmislio je šablone za vitice vinove loze, stilizovani karanfil, drvo života, srce, ali i razne druge floralne detalje koji naglašavaju raskoš i bogatstvo, osobine koje je pridodao i dodelio ovoj fasadi. Kad je odlučivao o koloritu fasade, nije bilo dvojbe u opredeljenju da on mora biti bogat i razigran.

Budući da su on i Komor gotovo u isto vreme projektovali objekat „Banca de Scont" u Temišvaru, nastojao je primeniti sličnu simboliku i gotovo identične motive ukrasa na fasadi oba objekta. Oni su bili mnogo skromniji na ovoj drugoj banci zbog manjeg budžeta Temišvaraca. Pošto su oba objekta bila ugaona i gotovo na identičnoj parceli, dobar deo osnova i fasada imaju sličnosti u osnovnoj postavci objekata. Jakab se ovde poigrao sa različitim rasporedom erkera, reciprocitetom u obliku i izgledu prozora spratova i slično. U smislu funkcionalnosti unutrašnjeg prostora, takođe je koristio slične parametre. Motiv košnice su kasnije preuzeli i drugi projektanti banaka u Temišvaru, pa je on postao veoma učestao na gradskim fasadama.

U prostornom smislu, zahtev subotičkih investitora bio je jasan. Prizemlje zgrade je, pored prostorija štedionice, trebalo da sadrži i prostor za restoran, a spratovi, stanove za izdavanje.

Iako je sada Gradska kuća u potpunosti zaklanjala vidik prema štedionici, Jakab je, sedeći kraj prozora, veoma živo mogao zamisliti jutarnje sunce kako obasjava glaziranu keramiku i svakog jutra nanovo oživljava živopisnu fasadu objekta.

Jasmin Šečić, magistar tehničkih nauka

A NÉPSZÍNHÁZ

A Szabadkai Népszínház (Városi Színház) a Városháza és a Zsinagóga mellett Szabadka talán legkarakteresebb épülete. A hat korinthoszi oszloppal rendelkező épület dicső múlttal néz szembe a Városháza tornyával, s ad helyet a szabadkai színjátszásnak 1854 óta.

Miután Szabadka megkapta a szabad királyi várossá nyilvánító szabadalomlevelet, a gazdasági és kulturális élete lendületes fejlődésnek indult. A színházi életben főleg német vándortársulatok mutattak be előadásokat. Az első magyar társulatot Láng Ádám János hozta 1816-ban, s a régi gimnázium nagytermében léptek fel, Goethe Clavigo című darabjával.

A színház ma is ismert felújítás alatt lévő épületét 1854-ben építették, Scultéty János építész tervei alapján. Az épületnek kettős szerepköre volt: szálloda étteremmel és színház. Az 1400 nézőt befogadó épületbe Pesten készíttették el a csillárt, Telepi György, pesti színpadtechnikus álmodta meg az épület belső díszítését, amely több mint negyven páhollyal és kétemeletnyi galériával rendelkezett. 1854. december 16-án átadták rendeltetésének a vadonatúj színház- és szállodaépületet.

1915. március 11-én tűzvész tört ki az épület színházi szárnyában, amelynek áldozatául esett az egész színpad és a nézőtér, csak a csupasz falak maradtak épen. A pusztítást követően a szálloda nagytermét alakították át színházi előadások játszására, és a színház leégett nagytermét pedig 1927-ben újították fel. Azonban az első világháború befejezésével lezárul a szabadkai magyar színjátszás szinte százéves korszaka, ugyanis a SzHSz Királyságban nem engedélyezték a magyar nyelvű előadásokat.

A magyar előadások csak 1945-ben élednek fel ismét, amikor a Horvát Népszínház mellett, Szabadkán megalakul a **Magyar Népszínház** is. Ettől az időszaktól napjainkig Szabadkának folyamatosan volt állandó társulata, és ezt követően a szabadkai magyar színjátszás lendületet vett.

1951-ben megszüntették a két intézményt, és létrehozták a Szabadkai Népszínházat, amelybe a két társulatot beleolvasztották. Ezen kívül az intézményben létrehoztak egy zenei ágazatot is, amely 1952 őszétől operává nőtte ki magát, majd két évre rá azt is megszüntették. 1958-ban a horvát társulatot szerbhorvát nyelvű társulattá, a magyar társulatot pedig magyar nyelvű társulattá alakították át.

1975-ben az elhasználódott elektromos vezetékek miatt betiltották a munkát a színházban, emiatt részben felújították az épület kritikus részeit, az 1986-os végzéssel az épületet műemlékké avatták. A ’80-as évek második felétől már nem tartható előadás a színház nagytermében annak romos állapota miatt- ezt követően raktárhelyiségként szolgálta a színházat egészen 2002-ig, amikor életveszélyessé nyilvánították, és megtiltották annak bármilyen használatát.

A magyar és szerb társulattal is rendelkező színház felújítása 2007-ben kezdődött meg, és a tervek szerint 2011-re kellett volna befejezni. A felújítások azonban pénzhiány miatt nagyobb időre leálltak. Végül júliusban átadták a felújított fő homlokzatot, várhatóan az idén kész lesz az épület egész külső része, ősszel pedig megkezdődik a belső tér felújítása. Az ígéretek szerint jövőre teljes egészében átadják az épületet.

A színházban több híres ember megfordult. A legenda szerint városunk szülöttje Kosztolányi Dezső ebben az épületben vált férfivá. Csáth Géza naplóbejegyzése: *„Dide ez nap [1901. szept. 08.] ½ 6 – ½ 7 [-]ig keresztülesett a tűzpróbán. A kisasszony neve Palkó Juliska a Pesti szállodában van alkalmazva. A Dide kezdett reá vadászni azután megkérte Ángyán Béla jó barátunkat […] Dide felment hozzá és a többi…”*

Fodor Máté AT2/2

ODBOJKAŠKI TIM POLITEHNIČKE ŠKOLE

Članovi odbojkaške sekcije Politehničke škole, koju drži profesor fizičkog vaspitanja Čongor Nađ, tokom školske 2015/2016. godine, pobedili su na opštinskom, okružnom i međuokružnom takmičenju i tako se plasirali na republičko takmičenje.

Ekipa je 14. decembra 2015. godine stigla u mesto Brzeće na Republičko takmičenje u odbojci, gde je odigrala četiri utakmice. Odbojkaši Politehničke škole zauzeli su 6. mesto sa jednom pobedom i tri poraza. Samim plasmanom na republičko takmičenje, odbojkaši su dobili mogućnost da učestvuju i na 10. Školskoj olimpijadi u Vranju, gde su zauzeli 9. mesto. Uprkos skromnim uslovima koje pruža školska sala, profesor Čongor Nađ pripremio je ekipu dovoljno dobro da parira ekipama u kojima se većina momaka profesionalno bavi odbojkom. To dokazuje činjenica da su ekipi koja se plasirala na Svetsko prvenstvo oduzeli čak 28 poena u drugom setu, koji se na kraju završio rezultatom 30:28 u korist Starog Gradišta.

Ostvareni uspesi nisu uljuljkali članove odbojkaške sekcije Politehničke škole, koji i nakon završenih takmičenja pohađaju sekciju koju drži profesor Nađ, i tako se spremaju za takmičenja u narednoj školskoj godini, sa nadom da će ostvariti podjednako dobre uspehe kao i ove školske godine.

Profesor Čongor Nađ sa odbojkašima Politehničke škole

Petar Paunović AT 3/1

FOOTBALL IS MY LIFE

Quite simply, football is my life. Without football I don’t know what I would do . I’m thinking about it 24/7, ways to improve, to get better. I am always watching videos and trying to learn from them. Eventually, I try to use the skills on the pitch. I count football as my fourth language. Because, when I moved to Serbia, I couldn’t speak any Hungarian or Serbian, so the only way I could communicate and make friends is through football. The only thing I can remember about being a toddler is having a ball by my feet, running up and down our garden all day, well until my mum made me go inside and eat and have a bath. Then, first thing next morning I would get out of bed, and go straight outside. 15 years later, this hasn’t changed, in some ways I love the sport even more, and will continue to learn from it.

At the training

Joshua Miles AT 2/2

KNJIGE

SUBOTICA KOJE NEMA

"Subotica koje nema", delo je istoričara Mirka Grlice, u kojem je kroz 50 priča, koje prate 50 starih razglednica, predstavljena Subotica iz nekih prošlih vremena. Sve razglednice nalaze se u Istorijskom odeljenju Gradskog muzeja u Subotici, gde je 14. aprila 2016. godine i održana promocija ove knjige. "Subotica koje nema" je veoma zanimljiva knjiga, jer na razglednicama možemo videti ne samo građevine iz prošlih vremena, već i stanovništvo, način odevanja u prošlim vremenima itd. Knjiga će se svideti svima koji žele da nauče nešto novo o istoriji svog grada. Ova knjiga pokazuje koliko se naš grad menjao kroz istoriju. Neke od predstavljenih građevina danas ne postoje, ili su renovirane, i imaju neku potpuno drugačiju namenu nego u prošlosti. Svakome ko voli svoj grad, svakome ko voli istoriju, preporučujem da pročita ovu interesantnu knjigu koja verno dočarava neko iščezlo vreme.

Milan Zrnić AT 1/1

ČITANJE JE ČEŽNJA ZA DIJALOGOM

„Volim knjige. Možeš pobeći od sveta u priču koja je mnogo interesantnija nego što će tvoja ikada biti."

Elizabet Skot

Nisam oduvek bila književni moljac. Do 6. razreda osnovne škole, nisam htela čitati ni lektire, a onda je počelo. Ne znam kako, niti zašto, ali zavolela sam knjige. Možda zato što je to bilo vreme kada sam počela gubiti prijatelje.

Nije da nisam imala prijatelje. Savršeno sam se slagala sa svima. Samo, eto, odmori su bili veoma dugi. Mrzela sam odmore. Želela sam da što pre stignem kući, a oni su boravak u školi činili nepotrebno dužim. Zato sam čitala da bih prekratila vreme. Volela sam način na koji me knjige teraju da zaboravim gde sam. Ja više nisam bila ja. Bila sam neko mnogo veći od onoga što ću ikada postati.

Ima jedan zimski dan kog se posebno sećam iz tog vremena. Bio je napadao sneg i pošto je to bio jedini zanimljivi deo zime kad ideš u školu, izašli smo da se grudvamo. Zapravo, dečaci su bili ti koji su bacali grudve, dok su devojčice imale zadatak da beže i vrište. Uglavnom, nijedna grudva nije poletela prema meni. I onda je jedan od dečaka zastao i pitao: „Da gađam Marijanu?", a odgovor je bio: „Ne, nećemo Marijanu." U tom trenutku mi je jedna svar prošla kroz glavu: „Šta sam ja? Svetica? Što me ne pogodite?", ali naravno, nisam ništa rekla. Nikada ne kažem ništa. Samo sam otišla po svoju knjigu i sa strane čekala da se odmor završi.

Sada je čitanje na odmorima postalo navika. Prošle nedelje nisam imala knjigu i osećala sam se prazno. Pitam se postoji li zavisnost od knjiga. Sada čitam "Devojku sa bisernom minđušom", koju je napisala Trejsi Ševalije. Pročitala sam još jednu njenu knjigu, „Devičanski plavo". Volim njene priče. Nepredvidljive su, zaokupe svu moju pažnju, ali ako bih morala da biram, moja omiljena knjiga ne bi bila njeno delo. Ako bih morala da biram, to bila Nabokovljeva „Lolita". Želela sam da pročitam „Lolitu" mnogo pre nego što sam je uzela u ruke i ispunila je sva moja očekivanja. Mislim da je ovo knjiga koja bi se svidela svakome, bez obzira da li voli da čita ili ne.

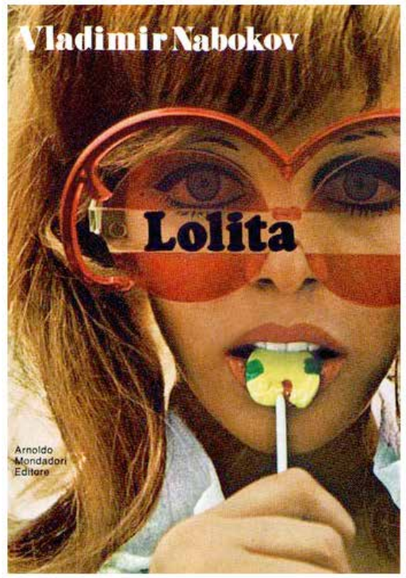

Kada sam razmišljala šta da napišem na ovu temu, plašila sam se da počnem, jer mogu otkriti previše. Ima stvari koje želim da zadržim samo za sebe, tamo gde su sigurne od drugih. Zato mislim da je ovo pravi trenutak da stanem. Nikada nisam pričala mnogo. Reči mi ponekad izgledaju besmisleno. Da li zato volim knjige? Da li su one moja zamena za interakciju sa ljudima, ili su, jednostavno, postale moja svakodnevnica? Ima mnogo takvih pitanja na koja nemam odgovore. Možda ću ih naći jednog dana, u drugom svetu, u drugo vreme, gledajući očima nekoga ko nisam ja. Možda tako shvatim i ko sam ja zapravo.

Marijana Turu AT 3/1

AMIT HALLGATOK... ÉS AMI VELEM TÖRTÉNIK

Postoji mnogo različitih vrsta muzike, a jedna od njih, koju i ja slušam, jeste rok muzika. Smiri me kada sam pod pritiskom, razveseli kad mi je dan loš, kada sam nervozan, i daje mi dodatnu sigurnost kada mi je potrebna. Volim da slušam grupu „Metallica", kao i grupu "Guns N' Roses". Život bi bio greška bez muzike…

Od svoje desete godine slušam pesme domaćih repera, a "Beogradski sindikat" jedna je od mojih omiljenih grupa. Uz njihove pesme se opustim i uživam… Volim da slušam i pank, ali pank grupa je sve manje u Srbiji.

Slušam agresivnu metal muziku, uz nju lakše saberem misli. U nekim pesmama pronalazim sebe, pa mi one pomažu u podnošenju nekih poteškoća.

Za mene je svaki zvuk muzika, svako pucketanje prstima, svaki zvižduk može da preraste u predivnu melodiju…
Slušam skoro sve vrste muzike, a najviše volim stranu. Slušajući tu vrstu muzike, osećam se drugačije, kao da sam u nekom drugom svetu. Kad sam tužan ili nervozan, pustim muziku i ona postaje lek za sve moje probleme…

Muzika koju slušam puna je emocija, a kada je slušam, osećam se plavim i žutim. Od toga se dobija zelena, a to je moja omiljena boja. Želim tada da uživam u lepoti prirode. Da je moguće leteti, obišao bih ceo svet sa slušalicama u ušima.

Učenici Politehničke škole

Hogy én mit szeretek hallgatni? Zenét!

Én mindennap hallgatom az élet leckéjét!

Amit hallgatok, az nagy hatással van az egész napi hangulatomra, és hogy mit hallgatok, az pedig a hangulatomtól függ. Ha rossz a kedvem, szomorú dalokat hallgatok, ha boldog vagyok, akkor bármi szólhat.

Mit hallgatok? Sokan kérdezték már. Zenét... a válaszom. A hangulatomtól függ. A zene sokat jelent nekem. Kikapcsol, ha már zavar a környezetem, megnyugtat, ha ideges vagyok, ha töprengek valamin, és ha a fejemben annyi a hang, hogy nem tudok aludni.

Mi történik velem? Semmi... csak néha... de akkor jó sokat...

A kor zenéjét hallgatom. És nem tudom, mi történik velem, de most nem jó.

Próbálom elviselni a suliban töltött időt, és próbálom jól érezni magamat.

A jó zenét szeretem. Nem válogatok, csak tetsszen!

Tanulok és dolgozom is. Nem könnyű bizonyítanom magamnak!

Örülök a tavasznak, a jó időnek! Így minden könnyebben megy! Akár tanulás, akár más! A szerelem is virágzik!

A Politechnikai Iskola tanulói

ПРЕКИНИ ПРЕ НЕГО ШТО ПОЧНЕШ!

Током фебруара месеца 2016. године, реализовано је предавање о превенцији наркоманије под називом „Престани пре него што почнеш“ у свим одељењима Политехничке школе на српском и хрватском језику. Програм је развијен и одвија се уз подршку норвешке фондације „Марита“. Творац програма је Леив О. Холстад, који је одликован почасним орденом норвешког краља за изузетне заслуге у борби против наркоманије.
Специфичност програма је у томе што га спроводе искључиво бивши зависници, који су стабилни апстиненти минимално пет година, и који су обучени да кроз своје животне приче упозоре младе на све опасности које злоупотреба дрога носи са собом.

Александра Радуловић Зеленика, психолошкиња

Предавање о наркоманији које је одржано у школи јесте једно ново искуство за мене. О дроги и последицама употребе дроге причао нам је бивши наркоман. Био је врло љубазан, културан и насмејан, и по његовом садашњем изгледу не може се закључити кроз какав је пакао прошао. Верујем да му је била потребна велика храброст да стане пред нас и, држећи предавање, изнова пролази кроз тај страшан период свог живота. Сваку реч коју је изговорио упијала сам као сунђер. То није било обично предавање - било је много више од тога. Није се устручавао да нам до детаља опише ситуације кроз које је пролазио пуних двадесет година, а све са жељом да нас упозори да нам не падне на памет да пођемо путем дроге. Са друге стране, тиме што је успео да се излечи, показао нам је да и они најгори проблеми могу да се реше, само ако имамо довољно снаге и храбрости да се са њима суочимо.

Жељана Тодоровић ТПА 2/11

Nakon predavanja o narkomaniji koje je održano u školi, shvatila sam da je narkomanija slična nekakvoj crnoj rupi iz koje, kada u nju upadneš, ne možeš lako da se izvučeš. Saznala sam da čak 98 procenata ljudi koji se drogiraju iz te crne rupe nikada ne izađe.

Mia Vuković TPA 2/11

Bivši narkoman pričao nam je kako ga je na put droge odveo onaj lažni osećaj euforije koju je osetio kad je prvi put uzeo drogu. Svaki sledeći put je, da bi dostigao to željeno osećanje, morao uzimati sve jače droge. Droga ga je uvukla u dugove, pljačke, dugove, razvlačenje po sudovima... On je jedan od retkih koji je uspeo da se izvuče iz pakla droge. Nekad nema pomoći, a nekad, uz snažnu volju i odlučnost, postoji spas za one koji pristanu da se uključe u razne programe za odvikavanje od droge koji mogu da traju i više godina. Nažalost, ima onih koji se i nakon toga vrate na put droge. Zato se droge treba kloniti, a život usmeriti ka pravim vrednostima.

Aleksandar Gabrić AT 3/1

На предавању одржаном у школи, научили смо много тога о дроги. Оно што је по мени страшно и недопустиво је да се данас до дроге може доћи веома лако, иако је законом забрањена. Оваква предавања су значајна и важна, али мислим да више рачуна треба повести о томе да дрога не буде лако доступна, као што је то данас случај.

Горан Сантаи АТ 3/1

Predavanje o drogi snažno je uticalo na mene. Bilo je to svedočenje čoveka koji je počeo da se drogira u najosetljivijem, srednjoškolskom periodu, a uspeo je da se izleči tek u ranim tridesetim godinama. Prvo se „navukao“ na travu, a za njom su sledili sve opasniji narkotici. Bez imalo ustručavanja, pričao nam je o svim strahotama kroz koje je prošao. Osećala sam jezu kada je ispričao da ga je bilo sramota da uđe u kafić kako bi uzeo vodu za špriceve, pa ih je punio vodom iz bara na ulici.

Danijela Ziđarev TPA 2/11

Захваљујући предавању о дроги, научила сам много тога новог о врстама наркотика и погубном дејству које они имају на оне који их конзумирају. Нисам имала намеру да икад пробам дрогу, али једно је сигурно - након овог предавања, то сигурно нећу никада учинити.

Марина Војнић ТПА 2/11

PUTOVANJE IZ SNOVA

Pod Ajfelovim tornjem

U Diznilendu

Bliži se još jedan letnji raspust, a ja razmišljam o onom nezaboravnom, prošlogodišnjem, koji sam provela obilazeći razne evropske gradove. Na putovanje sam, kao i mnogi drugi mladi Subotičani, išla preko katoličke crkve.

Naša prva destinacija bila je Lido di Jesolo, primorski grad u Italiji, koji je ujedno i popularno letovalište. Ceo jedan dan uživali smo u moru, suncu i peščanim plažama. Dan je brzo prošao i već sledeće jutro bili smo u švajcarskom gradu Ženevi, poznatom po jezeru, lepim građevinama i skupim satovima.

Odatle smo otišli u kamp Taize u Francuskoj, gde smo proveli sedam dana. Bilo je vrlo zanimljivo i neobično. Upoznala sam puno dece iz raznih zemalja, pa smo se sporazumevali služeći se engleskim jezikom. Prisustvovala sam raznim radionicama, a misa je bila neizostavna. Posetila sam i obližnji grad Makon.

Ipak, svako od nas nestrpljivo je očekivao dan kada ćemo posetiti Pariz, grad svetlosti, mode, romantike... I on je došao! Bila sam oduševljena. Ipak, kratko smo se zadržali, pa smo uspeli da obiđemo samo Ajfelov toranj i Trijumfalnu kapiju, a pogled na Senu duboko se urezao u moje pamćenje.

U Diznilend, najposećeniji zabavni park u Evropi, otišli smo, nekako, u žurbi. Kada smo stigli, bila sam u čudu i neverici, i nisam mogla lako da se odlučim koju atrakciju da posetim. Samo saznanje da se uopšte nalazim na tom mestu, budilo je u meni nemir i radost, istovremeno.

Odatle smo se, na povratku kući, uputili u Beč, ali smo vreme u glavnom gradu Austrije proveli, uglavnom, u kupovini.

Kada bih morala ovom putovanju da dam neku ocenu na skali od jedan do deset, onda bi to bila osmica, ali samo zbog toga što smo mnogo vremena proveli u autobusu.

Anđela Gajić TPA 2/11

GRUZIJA- ZEMLJA KONTRADIKTORNOSTI

Gruzija, ili kako je sami Gruzijci zovu *Sakartvelo,* je južnokavkaska država koja na sjeveru graniči s Rusijom, a južni su joj susjedi Azerbajdžan, Armenija i Turska. Gruzija, na svom istoku, izlazi na Crno more gdje se nalazi najpoznatije ljetovalište i turističko središte zemlje – grad Batumi. Inače, riječ je o jednoj od petnaest zemalja nastalih nakon raspada Sovjetskoga Saveza 1991. godine. Zasigurno najznačajnija povijesna osoba bivšega Sovjetskog Saveza, ali i osoba koja je uvelike kreirala povijest 20. stoljeća, kontroverzni je političar i 29-ogodišnji vladar SSSR-a − Josif Visarionovič Džugašvili, poznatiji kao Staljin. Staljin je rođen 1878. godine u gradiću

Karta Gruzije

Panorama Tbilisija

Goriju koji se nalazi točno u sredini Gruzije gdje i danas postoji njegova rodna kuća i muzej izgrađen njemu u čast šezdesetih godina prošloga stoljeća, nezaobilazno mjesto većine turista koji posjete ovu zemlju. Zanimljivost s kojom se turist susreće prilikom boravka u ovoj kavkaskoj državi je i ta da ćete upoznavati turiste različite od onih koje ste možda navikli sretati putujući ovim dijelom Europe. Moći ćete u noćnom izlasku, u glavnom gradu Tbilisiju, naučiti od Rusa kako se zapravo pije votka (i nema šanse da ćete ih nadmašiti!), porazgovarati s prelijepim Izraelkama koje su nedavno odslužile dvogodišnji vojni rok, a Iranci će vam razbiti sve predrasude o njihovoj zemlji i islamskoj kulturi razgovarajući o privatnim partyjima i zabavama u Teheranu. S druge strane, s Gruzijcima ćete slabije komunicirati, ne iz razloga što su negostoljubivi, naprotiv, nego vrlo, vrlo slabo govore engleski jezik. Imat ćete više sreće ukoliko govorite ruski jer im je to, definitivno, prvi strani jezik. Inače, gruzijski je jezik vrlo neobičan. Dvije riječi koje sam savladao za sedam dana boravka su „are“ što znači „da“ i „gi“ što znači „ne“. Gruzijsko je pismo također neobično, pa nećete moći čitati novine, ali pokoji se put ni snaći obilazeći grad Tbilisi ili druge gradove. Gruzijce ćete lako prepoznati i po tome što im se gotovo sva prezimena završavaju nastavcima „adže“ i „švili“, a umjesto kave redovito piju crni čaj, pa i u ljeto na 40 stupnjeva.

Detalj sa ulice Tbilisija

Stranica gruzijskih novina

Tradicionalno gruzijsko jelo khachapuri

Tbilisi je, kako sam i naveo, glavni grad i kulturni, politički i svaki drugi centar Gruzije. U gradu živi oko 1,5 milijun stanovnika i ima puno toga za vidjeti. Nezaobilazna je Rustaveli avenija u kojoj je smještena zgrada Nacionalne opere, Nacionalnog muzeja Gruzije, zgrada gruzijskoga parlamenta, ali i brojni hoteli i trgovine. Recimo da je to „najeuropskiji“ dio grada s još nekolicinom ulica u širem centru koje će vas često podsjetiti na Beograd. No, čim izađete iz gradske jezgre, dočekat će vas i ne baš sjajni prizori. Gruzija je, inače, prilično siromašna zemlja u razvoju što će se nerijetko primijetiti, ne samo u Tbilisiju, nego u cijeloj zemlji. Nisam siguran je li to razlog, no u cijeloj zemlji ćete vidjeti mnogo otpada pokraj cesta, dakle ekološka svijest stanovništva je vrlo niska. Valjda je zbog nižeg standarda prilično jeftino boraviti u Gruziji. Cijene hostela su tri do četiri eura po noći, a hotel se može naći i za petnaestak eura. Ono na što zasigurno nećete ostati ravnodušni je gruzijska hrana i, kažu, najbolje vino na svijetu. Gruzija je i „kolijevka vina,“ pa gotovo bilo koju butelju vina probate, ostat ćete oduševljeni. Što se hrane tiče, odlikuje je kombinacija tijesta i mljevenoga mesa s puno začina. Svakako, ukoliko ikada budete u ovoj zemlji, nećete moći ne probati dva glavna jela − preukusni khachapuri (tradicionalna lepinja punjena mljevenim mesom i začinima i prelivena sirom) i khinkali (kuhano tijesto punjeno začinjenim mesom koje se jede na specifičan način). O ova dva jela možete se više informirati na internetu, čak pronaći i recepte.

Osim Tbilisija, Gorija i Batumija, Gruzija je zemlja divlje i netaknute prirode. Kojim god smjerom krenete, nailazit ćete na prekrasne kavkaske planine, brze rijeke i mnoge nacionalne parkove. Raj za ljude koji vole rafting, paraglajding, planinsku vožnju biciklom, planinarenje i slične egzibicije u prirodi. Ono što smo imali prilike obići, jest neobični planinski gradić Stepantsminda u planinama Kazbegi na samom sjeveru Gruzije uz rusku granicu. Čist zrak, pitka izvorska voda i prizori koji „oduzimaju dah“ odlikuju ovaj dio zemlje.

Kako stići do Gruzije? Wizz Airova niskobudžetna kompanija ima redovite letove iz Budimpešte do grada Kutaisija, smještenog oko 200 km istočno od Tbilisija. Od tamo se vozite tzv. maršutkama – mini autobusima, budući da u Gruziji ne postoje klasični autobusi na koje smo navikli. Inače, let iz Budimpešte do Gruzije traje tri sata, ali uračunajte i dva sata vremenske razlike, pa ukoliko poletite u ponoć iz Budimpešte, ujutro u pet ste u Gruziji. Na pitanje isplati li se posjetiti Gruziju pored svih kontradiktornosti s kojima se tamo susrećete, moj odgovor će biti definitivno: DA!

Loše strane Gruzije – loše ceste, luda vožnja lošim cestama, a u gradovima ne postoje pješački prijelazi (u glavnom gradu Tbilisiju sam vidio tek dva!), tako da se svaki prelazak ceste također može podvesti pod ekstremni sport.

Dobre strane Gruzije – odlična hrana i vino, jeftino je, priroda se ne može niti opisati, a o novim pogledima na život i iskustvima koja se mogu doživjeti istražujući taj dio svijeta da i ne govorim... Umalo da zaboravim – pravi gruzijski kefir!

Vladan Čutura, profesor

LITERARNI KONKURS

U želji da podstakne mlade ljude, a pre svega, srednjoškolce, da razmišljaju i pišu o ljudskim pravima, jednakostima, sličnostima i različitostima društva čiji su sastavni deo, Kancelarija zaštitnika građana grada Subotice organizovala je literarni konkurs na kome su učestvovali srednjoškolci svih subotičkih srednjih škola.
Na Dan ljudskih prava, 10. decembra, u Novoj opštini, dodeljene su nagrade za prva tri najbolja rada na srpskom, mađarskom i hrvatskom jeziku. Učenici Politehničke škole učestvovali su na ovom literarnom konkursu i osvojili dve nagrade. Druga nagrada za rad na mađarskom jeziku pripala je učenici Beatriks Cvitko iz GFT 4/10 odeljenja, a treća nagrada, za rad na srpskom jeziku, pripala je učenici Sari Lazić iz odeljenja VT 1/3.

DECA U MIGRANTSKOJ KRIZI

-treća nagrada za rad na srpskom jeziku-

Odmah na početku želim da vas zamolim za minut ćutanja za Ajlana i Galipa, i svu drugu decu koja su ostavila svoje mlade živote na putu ka boljoj budućnosti i boljem sutra, koje za njih nikada više neće doći...

A sada, gospodo, vi koji iz pozadine vučete konce i upravljate svetom, razmislite na trenutak kako je biti jedno sasvim normalno dete u vašem nenormalnom i poremećenom svetu. Da li, možda, mislite o tome da ta deca ne žele budu zaboravljena i da žele svakog dana da mogu da zahvale Bogu na blagoslovu novog dana kakav vi imate u svojim domovima i državama. Naravno da žele i mislim da se pored svega raduju onom što im je život dao, iako je to vrlo malo. Sakupljaju mrvice sreće i sitna zadovoljstva da na njima izgrade život. S obzirom na to da sam i sama još dete, vrlo dobro znam kolike i kakve su dečije želje... Ali jednu stvar ne razumem! Zbog čega ovu decu i njihove roditelje nazivate migrantima? Koliko sam ja naučila u ovom svom mladom životu, migrant je onaj koji svojom voljom napušta svoje ognjište i dom da bi se naselio u drugim delovima sveta. Ovi ljudi to rade zato što su primorani, zato što beže i spašavaju goli život. Beže pred bombama i ratom. Neki od njih čak i nemaju šta da napuste, jer žive u šatorima i bez osnovnih uslova za dostojanstven život.Ako beže, onda nisu migranti, nego izbeglice koje su se nečijom krivicom našle u ovoj situaciji. Zašto se uvek nalaze lepši izrazi za strašne stvari i loša opravdanja za nečiju krivicu? Zašto se danas, u dvadeset i prvom veku, rađaju deca koja nemaju ni državljanstvo, koja prolaze kroz detinjstvo bez osećaja pripadnosti i zaštite? Život ove dece ispunjen je strahom i očajem koji hrabro i ponosno nose dok malim nožicama prelaze hiljade kilometara ka nepoznatom, možda ne boljem, ali barem sigurnijem životu, i svakim korakom su sve bliži još većoj neizvesnosti, i uvek se pred njima ispreči neki zid i neki znak da nisu poželjni. Ne mogu ni da zamislim šta je to što ta deca ponesu na put kada znaju da odlaze zauvek. Obično bi to bile barem lepe uspomene, ali oni čak ni toga nemaju,a sve ostalo je uništeno i spaljeno. Nema povratka, a ponekad ni dovoljno snage da se stigne tamo gde su pošlo. Tako da, gospodo, nije ovo ljudska migrantska kriza, nego kriza humanosti, potpuni poraz civilizacije kakvu poznajemo. Šta još treba da se desi da se svet konačno probudi i preduzme nešto? To bi bila, bojim se, tema za priču bez kraja...

Iskreno se nadam da ste iskoristili onaj minut ćutanja da dobro razmislite kuda sve ovo vodi i da pronađete rešenje da nikada i niko više ne mora da napusti svoj dom. Nije dovoljno roditi se kao čovek, treba tako i živeti. Budimo zahvalni na svemu što imamo jer nekad nismo ni svesni koliko smo srećni. I naše malo nekom znači mnogo, sve, pa i više od toga.

Sara Lazić VT 1/3

GYERMEKEK A MIGRÁNSKRÍZISBEN

Az emberi jogok nemzetközi napja alkalmából kiírt pályázat II. helyezése

Kopár, krémszínű falak vesznek körül. A kórház erős illata és számomra idegen szavak ébresztenek.
Napok óta fekszik mellettem egy szíriai beteg. A korosztályom lehet. Most egy fehér ruhás, szintén szíriai ember áll a súlyos cukorbeteg fiú mellett. A saját nyelvükön beszélnek, egy szót sem értek. Teljesen közömbösek. Amint észrevették, hogy ébredezem, halkabbra vették a szót. Az ajtón bekukkant a fiú kisöccse. Szempillantást vetek rá, ő pedig elfordítja fejét és elszalad. Az elmúlt napokat majdnem átaludta. Ő és édesapja egy másik szobában vannak elhelyezve. Az erős kimerültségtől, amint ágyba bújtak, elfogta őket az álom. Elhalad előttem a fehér köpenyes szíriai, elköszön a fiútól és távozik. Szerencsémre, itt mindig történés van, egy percet sem unatkozok. Bejön a nővér. Szőke, vállig érő haja félig takarja arcát, de így is látszódik rajta a félelem. Mindig úgy jön ide be, mintha valami halálszobába tartana. Int a fiúnak, ő pedig mosolylyal válaszol. Meg sem figyeltem még igazán. Helyes. Kreol bőre van, amely igazán jól mutat a fehér ágyneműn. Sötétbarna hajtincsek simulnak arcára, amely kimondottan kedvességet sugároz. A szeme messziről koromfeketének tűnik. A nővérke maga elé teszi kezét és mutatóujjára mutat, majd mintha egy injekciót fogna, mutató és középső ujját kissé behajlítva széttárja, a hüvelykujját pedig felfelé tolja. A fiú megértően kinyújtja a kezét, és odaadja mutatóujját. Szeme csillog. Nem lehet kiszűrni, hogy a kedvességtől, vagy a szomorúságtól. A nő fehér arca életre kap, pirosabbá válik, nyugodtabb lesz. Eltűnt róla a feszültség, pedig nem először találkozott már a fiúval. Az infúziócsere még nyugodtabban ment. Befejeztével ránézett az én palackomra is. Rámmosolygott, amit én viszonoztam, és már itt sem volt. Véget ért az infúzióm. A folyósón összefutott munkatársnőjével, ki rögtön a részletekről faggatta. Mindenki el van keveredve a migránsokkal. Halk szavakat értek csak, meszszebb vannak már. Semmi újat nem tudtam meg. A fiú cukorszintje teljesen felbomlott. Állandó vérvételek és infúzió. Legalább öt napig kötelező a kórházban maradása. Mellettem a fiatalember már álomba is merült. Hihetetlenül gyorsan el tud aludni. Én viszont nem. Újságolvasáson gondolkodom, de nem akarok zajt csapni. Séta mellett döntök. Kissé kába a fejem, falfehérnek érzem magam. Gondolom, elég bolondosnak nézhetek ki betegtársam mellett. Bár, ha belegondolok, olyan, mint a bőre és a takaró. Feltápászkodok, szobapapucsomba lépek. A kis szekrényem mellett van a fiú cipője. Gondterhelt, ha lehet ilyet mondani egy lábbelire. Piszkos, és látszik, hogy megviselt, sokat használt. A körülbelül kétujjnyi vastag talpa, oldalt fél centiméterre kopott. A sarok és a lábujj, szerintem, épphogy nem lóg ki. A két cipő oly elhagyatottan fekszik a földön, mint ez a fiú a kórházi ágyban. Papucsomra nézek, majd újra a meggyötört cipőre. Kilépek meleg, tiszta mamuszomból. Nem akarok jobbat, mint ő. Vajon hány kilométer lehet benne? Ha lenne rászerelve egy kamera, biztosan végignézném. Merre, milyen módon járhatott? Mezítelen lábam a hideg földet érinti. Úgy érzem, így egy kicsit az együttérzésemet nyilváníthatom. Bolond gondolat. Megfogom az éjjeliszekrényen lévő újságomat olyan óvatosan, ahogyan csak tudom, majd megindulok az ajtó felé. A padló hideg, de nem zavar. Nem bírom ki, hogy ne nézzek vissza a fiúra. Érdekel az élete. Az édesanyja már Bécsben van. Ezt a tolmácstól tudom, aki napi egyszeri alkalommal bejár a fiúhoz. Hihetetlenül angyalian, mélyen alszik. Nyugodtságot sugároz. Zaj nélkül hagyom el a krémszínű szobát. A folyósón nagy a nyüzsgés. Ismét megjelenik a kisöccse. Úgy látom, éber. Apja van vele és beszél hozzá. Akaratom ellenére is mosolygok. Elmegyek mellettük és meglepődöm, amikor észreveszem mezítelen lábukat. Akkor gondolok bele, hogy fázik a lábam. A nővérek egy szíriai fiatalasszonyról beszélnek, kit most szállítanak Újvidékre. Terhesen ütötte el egy autó, és nemcsak a gyermekét veszítette el, a medencecsontja is darabokra tört. Megrezzenek. Nem kellett volna kijönnöm. A másik nővérnek döbbenet fagyott az arcára. Elment a kedvem az újságolvasástól. Visszaténfergek a szobámba. A fiú egy mozdulatot sem tett. Lábujjhegyen odasétálok hozzá. Kíváncsi vagyok. Közelebb megyek. Mélyeket lélegzik. A keze sokszínű, mind a szúrások nyoma. Részletesen vizsgálom. Hirtelen kinyitja szemét, én pedig felszisszenve meghátrálok. Ijedtemben majdnem hátraesek.
Értelmetlenül és kissé megijedve néz rám. Ekkor vettem észre, hogy egyik szeme be van dagadva. Mosolygok rá és zavaromban odateszem az újságot a szekrényre, mintha neki hoztam volna. Így valahogy sikerült kicsit kimentenem magam a kellemetlen helyzetből. A tekintete megesz. Sötét szeme aranybarnává változik, és csillogással telítődik. Úgy néz rám, mintha én lennék a megváltó. Zavaromat minél jobban próbálom leplezni. Egyszerre van szomorúság, köszönet, nincstelenség és megértés a szemében. Sosem láttam még ehhez hasonlót. Megfogalmazhatatlan bizsergés van a testemben.

Erős fejfájásom van. A nővérke orvosságot nyújt felém. Bólintok és beveszem. A fiúnál most a tolmács van. Az iránt érdeklődik a nővérnél, hogy meddig kell még bent lennie. A fiú szeme szomorú. Sokat beszélnek a nyelvükön. Kíváncsi vagyok. A gyógyszer nem engedi, hogy figyeljek, nagyon gyorsan mély álomba nyom.
A kisfiú minden erejét beleadva rohan anyukája felé. Az anya hosszú, barna hajú, kendőt és földig érő ruhát visel. Boldogság sugárzik mindenkiből. A cukorbeteg fiú gyorsan magyaráz anyjának. A hideg utcán mégis meleg lett a szeretettől. Rohanok én is, de egy hatalmasat esek.
Álmomból annyira hirtelen riadok fel, hogy felülök. A szívem nem tudja hova verni magát, úgy kalimpál. Mi történt? Leellenőrzöm a fiút, mi van vele. A szobában csak én vagyok. Eltűnt minden. A fiú, a kisfiú, az apa, a tolmács, a fehér köpenyes és a gondterhelt cipő is. Csak az újságom maradt ugyanott, ahová letettem. Felkelek érte. Az újság tetején kimaradt üres részre arab betűk vannak gondosan felírva. A kézírás egyenletes, szép. Mellette egy pálcikaember, aki fogja egy kisebb rajzolt embernek és egy még kisebbnek a kezét. Nyilacskával követnek egy rajzolt várost, ahol egy pálcikanő áll. A szívem, talán most nyugodott le heves veréséből, de talán túlságosan is lassan ver. Az a rajzolt város, Bécs. Ők is arra tartanak már. Ki tudja hol?!
A cipőkben újabb kilométerek vesznek el.

Cvitkó Beatrix GFT 4/10

ČOVEK - BOJA PROLAZNOSTI STVARI

Ilustracija: Dunja B.Palković AT3/1

Bela iskra svetlosti stvorila se u majčinom stomaku, svetlela je i obasjavala majku iznutra. Majka je bila toliko ispunjena i srećna, a bela svetlost je polako rasla, ne sluteći da će na ovom svetu menjati boje.

Jedne vrele letnje noći, majka je rodila devojčicu, toliko lepu da su joj i doktori pozavideli. Suze radosnice su padale na bebinu glavu, dok ju je majka držala u svom naručju. Devojčica je gledala u majku i svojom energijom obasjavala sobu. Malo, nevino dete je raslo. Njena bela boja se polako menjala. Sada je postala ružišasta. Njen osmeh je bio poput ružičastih ruža u bašti, bio je čak i mnogo lepši. Bila je toliko vesela, ipak je to bilo samo bezbrižno dete. Vremenom, roze boja postajala je sve jača, da bi se na kraju pretvorila u crvenu. Crvena boja je označila njene tinejdžerske godine. To je buntovna boja koja ima više značenja. Devojka, koja se više ne može zvati devojčicom, bila je energična, strastvena, pobunjena, ali i nesrećna, ponekad. U tim danima, sivilo bi ispunilo njen svet, a od crvenkastog ne bi bilo ni traga. Crvena bi isijavala najjače u njoj kada bi videla tu posebnu osobu, zbog koje noćima nije spavala. Čula je da kažu kako zbog takve osobe dobijaš nekakve leptiriće u stomaku. Gluposti! Osećaj je mnogo gori. Problem je bio u tome što većina ljudi nije umela da prepozna tu njenu energiju, crvenu kao krv - jednostavno, nisu razumeli. Nije je čak razumela ni ta posebna osoba, koja je njoj bila ceo svet. Tada je prvi put osetila neuzvraćenu ljubav, a njena crvena se pretvorila u plavu. Period plave boje označio je njenu slobodu i nezavisnost, konačno je odrasla i nema nikoga ko bi joj naređivao. Bila je veoma pametna. Preselila se u veliki grad i započela karijeru. Bila je hladna i plava. Njeno srce je bilo plavo-ledene boje i više nije bilo te istinske sreće, sakrila se negde duboko u njoj. Udala se, ali ne iz ljubavi, jer je mislila da to ne postoji, to je samo iluzija. Njena plava se pretvorila u zelenu, kada je ponovo osetila istinsku sreću i rodila malog, belog anđela. Zeleni period je označio brigu i odgajanje deteta. Želela je da joj dete bude srećno, zadovoljno i da ne izgubi veru u ljubav. Ko zna da li je uspela u tome? Godine su prolazile, a ona je starila. Njeno lepo lice se ispunilo borama, zelena je postajala sve tamnija i tamnija. Radila je ono što voli, imala je veliko i pametno dete, ali nije imala dovoljno ljubavi, to joj je još davno oduzeto.

Postala je baka i znala je da se njena boja pretvorila u crnu i da je uskoro kraj. Jednog letnjeg jutra, dok je sunce izlazilo i polako obasjavalo pospani grad, došao je i taj trenutak... Mirno je sklopila oči i čekala da je crna boja preplavi, ali čim je utonula u beskonačni san, crna boja je nestala i ona se ponovo pretvorila u belu iskru. Dok je gledala u svoje mirno i spokojno telo, njena duša je blještala zajedno sa suncem. Osećala se kao nekada u majčinom stomaku. Lebdela je po nebu i čekala da se ponovo rodi, nadajući se da će uskoro pronaći još lepše boje i puno ljubavi.

Ivana Vukojević GFT 3/15

SORROW, MY LOVE

22nd March, 1998
It was the end of a warm, sunny day. The sunset painted the sky in mellow tones of sorrow. Easy summer breeze that came in the room, moving the white curtains on our small balcony brought the noise from a still busy street of a modern city. That beautiful day… that beautiful day I made her cry for the first time.
“It hurts, you know. That you’re so close.” She pointed at her head.
“You used to be here. But now…” she moved her hand down and made it stop underneath her throat, inches close to the left side of her chest.
“But now you are here.”
That is what she said while the first tear rolled down her face reflecting the mellow tones of sorrow that sunset painted in the sky.
“You are too close.”
She was always like that. Full of beautiful words but never speaking, full of hidden emotions. Her mind had sorrow, anger, confusion… it had love.
She wasn’t cold-hearted. She only didn’t want to see her heart, so she never let emotions leave her head, and she’d put on an ice queen mask.
That day she didn’t cry because she was hurt by me. She knew how to put up with the pain. She cried because she was scared of my love. She was scared of loving. That is why she left.

19th December 2015
2:33 a.m.
To be awake with no reason to be conscious. Time to rest is finally here. Happiness should knock on the door with a suitcase in its hands any moment now. It should feel good, shouldn’t it? Why are my days filled with emptiness then?
It’s so weird. This feeling of being bored and not wanting to do anything at the same time. I can feel my brain getting weaker. I hate this. I wanna work on so many things , I have millions of plans…
However, another day, totally wasted. Completely meaningless. Is this what they call loneliness? Or is it just the beginning of the total destruction of what is left of my common sense?
How do I fill sleepless nights? How to force my ruined mind to do something big? How do I live this life the way I want?
Death is so close, and I still do not know how it feels to be alive.

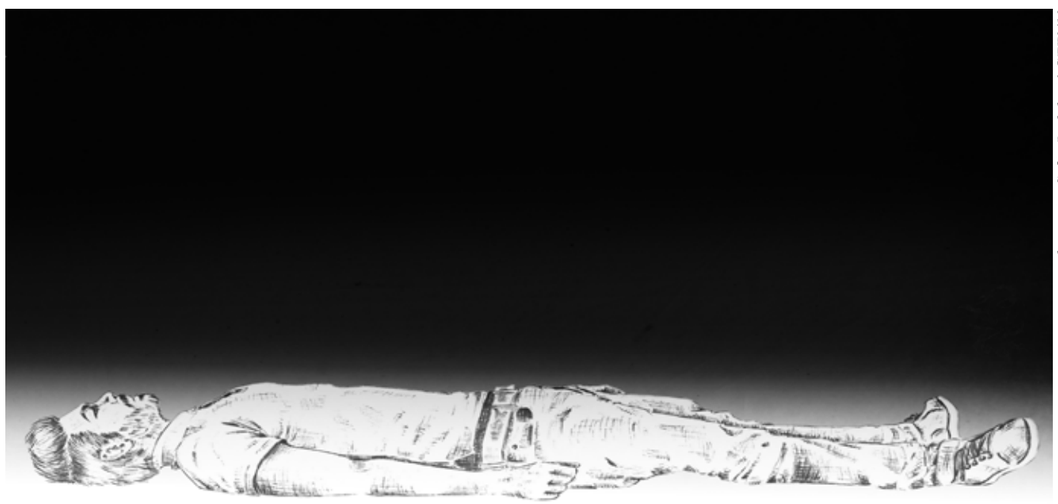

ilustracija Sofija Radulović GFT2/13

Marijana Turu AT 3/1

PANONIJA

Moje rodno mesto je selo Panonija, a nalazi se u opštini Bačka Topola. Ime je, kao što možete da pretpostavite, dobilo po Panonskoj niziji.

Godine 1974. proglašeno je za najlepše selo Evrope na jednom takmičenju u Holandiji. Broj stanovnika je relativno mali i kreće se od petsto do sedamsto. Smatra se za tipično doseljeničko naselje zato što većinu stanovnika čine izbeglice iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. U centru naselja nalazi se veoma stara građevina po imenu Kaštel, koja je bila vlasništvo nekadašnjeg grofa Arpada Falcionea. Kaštel je izgrađen 1846. godine, a sada je prilagođen potrebama modernog turizma. Panonija je poznata po turizmu, najviše zbog predivnog biljnog sveta - šume koja okružuje samo mesto, Savskog jezera i prelepog parka u kojem se održavaju razne manifestacije, a jedna od njih su i "Markovdanski susreti dece i pesnika". Oni se održavaju jednom godišnje i traju tri ili četiri dana. Tu dolaze deca iz osnovnih škola iz cele Srbije i okoline. Tokom ove manifestacije, deca se upoznaju sa bogatstvom različitih kultura, a osim toga, imaju mogućnost da se dobro zabave i oprobaju u pisanju, pevanju, slikanju, crtanju... Na ovoj manifestaciji, učestvuju naši poznati pisci i pesnici kao što su Ljubivoje Ršumović, Dobrica Erić, Slobodan Stanišić, Raša Popov, Tode Nikoletić i drugi.

Kaštel

Ova manifestacija se ove, 2016. godine, održava 8. maja, i svima preporučujem da dođu kako bi se dobro proveli, zabavili i ponešto naučili.

Nadam se da sam uspela da vam dočaram Panoniju - moje lepo, mirno i za boravak prijatno mesto. Ako se odlučite da jednog dana posetite Panoniju, biće vam to jedan od lepših dana u životu.

Milica Lovre AT 1/1

TÓTHFALU

Tóthfalu (szerbül Totovo Selo) a Vajdaság észak-bácskai körzetében található, Magyarkanizsa községhez tartozik. Az én kicsi falumban alig vagyunk 750-en. Tóthfalu a nevét Tóth József földbirtokosról kapta. Ezt a falut fiatalnak tartják, mert csak a XX. századtól maradt írás róla. Lehet, hogy fiatal, de eseményekben és látnivalóban gazdag. Amikor Tóth József a 72 napszámosának osztott ki házhelyet, attól kezdve a falu megállás nélkül csak szépül. A templom 1909-ben épült fel, román stílusban, és a tornyosi templomról lett mintázva. Régebben volt csendőrlaktanyánk, a felújítást követően iskola és óvodai nevelés folyt benne. Ennek a két létesítménynek szétválasztása 2002-ben történt meg, mikor az új óvodát felépítették. 2002-ben vágták el a fociakadémia szalagját is, így beköltözhettek a kollégiumba a fiatal labdarúgók. Az akadémia a Nyers István nevet kapta. 2004-re kész lett a Kossuth-kopjafa, amelyet a központban lévő parkban állítottak fel. S ez mellet büszkélkedhetünk a Délvidék legnagyobb Turul emlékművével. Ezen kívül készültek mellszobrok: Tóth József a falualapító, Szabó Dénes mártír halált haló pap és Szent János Pál pápa mellszobra. Felépült az új iskolánk is, és most már nem kell a romos régi iskolában tanulni. Azután úgy gondolták, hogy a régi iskolaépület egy kis felújítással szép tájházzá alakítható. Igen, lett is, csak a hely változott, mivel nem felelt meg az elvárásoknak. A falu összefogásával szép tájház jött létre. S a külföldről jövő emberek kíváncsian figyelik a régi, már nem mindennapos eszközeinket. Turistáknak ez furcsa, de nekünk már nem annyira. A faluba 150 személynek tudunk szállást biztosítani. S nem csak Tóthfalut tudják megcsodálni, hanem környéket is. S nem csak a faluban vannak érdekes dolgok, hanem a környezetében is, például az a rengeteg olajkút, ezért Tóthfalut nevezhetjük a Délvidék Dallasának.

A címer

A falu temploma

Fátyol Sarolta AT 2/2

Neki od nagrađenih radova učenika Politehničke škole

Cvitkó Beatrix, KMV, egyéb kategória, II. hely

Kovács P. Emese

KMV, festészet, III. hely

A POLITECHNIKAI ISKOLA NÉHÁNY DÍJAZOTT ALKOTÁSA

A KMV díjkiosztóján

Kovács P. Emese, KMV, rajz kategória III. hely

Cvitkó Beatrix, Budi DRUGačiji I. hely

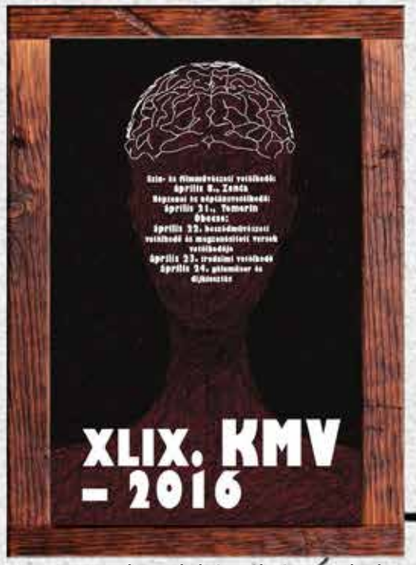

Kocsis Katalin, plakátpályázat, I. hely

Fotografije sa
27. Republičkog takmičenja
geodetskih i građevinskih
škola Srbije